

SPRÁVA KRNAP

Správa krkonošského národního parku

ROČENKA

2019

1. KRKONOŠSKÝ NÁRODNÍ PARK ENCYKLOPEDICKY

Krkonoše

- krystalické pohoří prvohorního stáří o rozloze 721 km² (jižní česká část 454 km², severní polská část 177 km²)
- rozpětí nadmořských výšek od 400 po 1 603 m n. m. (vrchol Sněžky, nejvyšší česká hora)
- geologickou stavbu určují krystalické břidlice (svory, fylity, kvarcity) a krkonošská žula
- výrazné pozůstatky čtvrtohorního zalednění a působení periglaciálního klimatu – ledovcové kary a trogy, morény, ledovcová jezera, mrazem tříděné půdy, tory, periglaciální sutě, kryoplanáčnické terasy
- pramenná oblast Labe, Úpy, Jizerky a Mumlavy, na polské straně Kamienna, Wrzosówka, Podgórna, Lomnica a Jedlica; výrazné vodopády, obří hrnce
- chladné a vlhké oceánické podnebí, převládající západní větry, teplota +6 °C až 0 °C, srážky od 800 mm na úpatí až po 1 600 mm na hřebenech; sněhová pokrývka 100 až 300 cm, na hřebenech zůstává ležet až 180 dní; 50 aktivních lavinových drah
- 4 vegetační výškové stupně (submontánní mezi 400 až 800 m n. m., montánní mezi 800 až 1 200 m n. m., subalpínský mezi 1 200 až 1 450 m n. m. a alpínský mezi 1 450 až 1 603 m n. m.)
- krkonošská arкто-alpínská tundra v subalpínském a alpínském stupni je unikátním dokladem opakovaného propojení severské a alpské přírody na hřebenech Krkonoš v průběhu několika zalednění Evropy koncem třetihor a ve čtvrtohorách
- přes 1 300 druhů cévnatých rostlin a téměř 300 druhů obratlovců (převážně ptačích druhů); vysoký počet glaciálních reliktních a krkonošských endemitů
- k nejvýznamnějším ekosystémům patří listnaté, smíšené a horské smrkové lesy, porosty kleče, květnaté horské louky, severské smilkové louky, alpínské vyfoukávané trávníky, křivolesy a alpínské nivy na lavinových drahách, hřebenová severská rašeliniště

Krkonošský národní park

- Krkonošský národní park (KRNAP) zřízen v roce 1963 na rozloze 550 km² vč. ochranného pásma, na polské straně hor zřízen Karkonoski Park Narodowy (KPN) již v roce 1959 na rozloze 56 km²; Správa KRNAP sídlí ve Vrchlabí, Dyrekcja KPN v Jelení Hoře
- I. zóna KRNAP (přísná přírodní) – 4 503 ha, II. zóna (řízená přírodní) – 3 416 ha, III. zóna (okrajová) – 28 408 ha, ochranné pásmo – 18 642 ha
- od roku 1992 jsou Krkonoše zařazeny do mezinárodní sítě biosférických rezervací UNESCO jako bilaterální biosférická rezervace Krkonoše/Karkonosze; severská rašeliniště na hřebenech jsou zařazena do seznamu mokřadů mezinárodního významu v rámci Ramsarské konvence; celé Krkonoše jsou uvedeny mezi významnými ornitologickými lokalitami v Evropě (IBA)
- na české straně Krkonoš se rozkládají katastry 29 obcí
- počet trvale bydlících obyvatel v obou parcích je přibližně 27 000, na území horské části Krkonoš se nachází přibližně 6 000 trvale obydlených nebo rekreačních objektů, z toho v národních parcích asi 1 500; na území I. a II. zóny KRNAP je situováno 82 objektů
- celková roční návštěvnost se dříve odhadovala na 5–6 milionů pobytových dnů na české straně Krkonoš, až 2 miliony na polské straně Krkonoš, z toho přes 60 % je v zimním období; oba národní parky tak patří mezi nejnavštěvovanější evropská chráněná území. Aktuální čísla

ukazují, že Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo navštíví 3,6 milionu lidí a stráví zde téměř 11,3 milionu osobodní.

- síť turistických cest na české straně Krkonoš má celkovou délku přibližně 800 km, v provozu je cca 400 lyžařských vleků a lanovek a přibližně stejný počet sjezdových tratí a lyžařských svahů
- podrobné informace o území KRNAP a všech aktuálních událostech lze získat v síti informačních středisek, která jsou v Peci pod Sněžkou, v Obřím dole, v Temném Dole, ve Vrchlabí, ve Špindlerově Mlýně, na Strážném, v Rokytnici nad Jizerou a v Harrachově

2. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPRÁVY KRNAP

Charakteristika Správy KRNAP a její hlavní činnosti

- Správa KRNAP je příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem životního prostředí ČR. Sídlí ve Vrchlabí (Dobrovského čp. 3). V regionu Krkonoš má řadu detašovaných pracovišť. V čele Správy je ředitel, jmenovaný do funkce ministrem životního prostředí.
- Správa KRNAP je odbornou organizací pro ochranu přírody, zabezpečení strážní, kontrolní a informační služby, provádění sanačních a údržbářských prací a kulturně-výchovné činnosti pro území národního parku (NP) a jeho ochranného pásma (OP). Současně provádí hospodářskou činnost v lesích.
- Posláním Správy je zajistit uchování a zlepšení přírodního prostředí NP a jeho OP, zejména ochranu či obnovu samořídících funkcí přírodních systémů, přísnou ochranu krkonošské flóry a fauny, zachování typického vzhledu krajiny, naplňování vědeckých a výchovných cílů a využití území NP a OP k ekologicky únosné turistice a rekreaci nezhoršující životní prostředí.

Těmto činnostem odpovídá organizační struktura Správy KRNAP (viz schéma na str. 5), podle níž je organizace členěna na čtyři samostatné odbory:

Odbor péče o národní park

Odbor státní správy

Odbor vnějších vztahů

Odbor vnitřních věcí

Z hlavních činností jednotlivých odborů

Odbor péče o národní park

- systematický průzkum, inventarizace a monitoring vývoje přírodního fondu
- koordinace výzkumu přírodního fondu a účast v národních a mezinárodních výzkumných projektech
- management významných přírodovědných lokalit
- záchrana genofondu in situ a ex situ, vč. provozu útulku pro hendikepované organismy
- vyhodnocování forem využívání území NP a jeho OP
- koncipování plánu péče o NP a jeho OP a koordinace jeho plnění
- odborné posudky a poradenská činnost
- povolování vstupu do I. a II. zóny NP a zvláště chráněných území
- vydávání sborníku vědeckých prací OPERA CORCONTICA
- správa, hospodaření a ochrana lesních pozemků a lesních porostů na nich rostoucích, včetně lesních cest, provozních budov – staveb sloužících k zajištění lesního hospodaření
- zajištění (dodavatelsky nebo ve vlastní režii) veškerých činností zabezpečujících optimální plnění všech funkcí lesů na území NP a jeho OP
- péče o genofond lesních dřevin
- správa určených drobných vodních toků a vodohospodářských děl, zajišťování lesnicko-technických meliorací a hrazení bystřín

- plnění výkonu práva myslivosti a rybářství
- dohled a inspekční činnost v terénu
- údržba turistických horských cest
- vybavení terénu pro návštěvníky
- regulace provozu motorových vozidel
- práce s návštěvníky, exkurze, přednášky

ŘEDITEL 1

Interní auditor 1

100	kancelář ředitele (KR)	8							
120	odd. kanceláře ředitele	4							
	vedoucí oddělení organizační pracovník	1							
	technik BOZP	2							
110	odd. právní	4							
	vedoucí odd. - právník	1							
	odborný pracovník	3							
200	odbor vnitřních věcí (OVV)	64							
	náměstek - vedoucí OVV/ organizační pracovníce	1							
210	odd. ekonomiky	10							
	vedoucí oddělení účetní	1							
	provozní ek. prac.	8							
220	odd. správy majetku	6							
	vedoucí oddělení referent správy majetku	1							
		5							
230	odd. služeb	30							
	vedoucí oddělení	1							
231	prac. informatiky a GIS	1							
	vedoucí pracoviště referent informatiky	5							
232	prac. dřevotřeba	1							
	vedoucí pracoviště	6							
	ředitel odd. - strojař	1							
	učební	1							
233	prac. logistiky a autopravy	1							
	vedoucí pracoviště	1							
	učební	1							
	mistr dopravy	1							
234	prac. údržby a ostrahy	1,5							
	vrátná	7,5							
	dělník								
235	prac. spisové služby	1							
	odborný pracovník spisová manipulantka	1							
240	odd. investic	10							
	vedoucí odd.	1							
	referent investic	3							
	odborný pracovník organizační pracovník	1							
241	prac. správy budov	1							
	vedoucí pracoviště referent správy budov	1							
	elektrikář	1							
	truhlář	1							
250	odd. projektového řízení	3							
	vedoucí odd.	1							
	odborný pracovník	2							
260	odd. personální a mzdové	3							
	ved. odd. - personalistka	1							
	mzdová účetní	2							
300	odbor péče o NP (OPNP)	105							
	náměstek - ved. OPNP organizační pracovníce	1							
310	odd. ochrany přírody	15,5							
	vedoucí oddělení organizační pracovník	1							
	odborný pracovník chovatel zvěře	13							
		0,5							
320	odd. odbytu	2							
	vedoucí oddělení odborný pracovník	1							
330	odd. péče o lesní ekosystémy	85,3							
	vedoucí oddělení odborný pracovník	1							
		6							
331	ÚP Harrachov	12,4							
	vedoucí pracoviště	1							
	technik	1							
	lesní	7							
	stražce	3							
	uklizečka	0,4							
332	ÚP Rezek	12,25							
	vedoucí pracoviště	1							
	technik	1							
	lesní	1							
	stražce	2							
	uklizečka	0,25							
333	ÚP Špindlerův Mlýn	12,25							
	vedoucí pracoviště	1							
	technik	1							
	lesní	7							
	stražce	3							
	uklizečka	0,25							
334	ÚP Černý Důl	13,25							
	vedoucí pracoviště	1							
	technik	1							
	lesní	7							
	stražce	3							
	lesní mechanizátor	3							
	uklizečka	1							
		0,25							
335	ÚP Pec pod Sněžkou	13,65							
	vedoucí pracoviště	1							
	technik	1							
	lesní	7							
	stražce	3							
	dobrovník	1,25							
	uklizečka	0,4							
336	ÚP Horní Maršov	14,5							
	vedoucí pracoviště	1							
	technik	1							
	lesní	8							
	stražce	3							
	lesní mechanizátor	1							
	uklizečka	0,5							
400	odbor státní správy (OSS)	14							
	náměstek - vedoucí OSS právník	1							
	organizační pracovníce	2							
	odborný pracovník	10							
500	odbor vnějších vztahů (OVVZ)	52							
	náměstek - vedoucí OVVZ odborný pracovník	1							
510	odd. styku s veřejností	13							
	vedoucí oddělení	1							
511	prac. ekologické výchovy	1							
	vedoucí pracoviště odborný pracovník	1							
		4,5							
512	prac. propagace	1							
	webmaster fotograf	1							
513	prac. časopisu Krkonoše	1							
	- Jizerské hory odborný pracovník	1							
	seriózní redaktor	1,5							
	redaktor - grafik	1							
520	odd. péče o návštěvníky	37							
	vedoucí oddělení	1							
521	prac. IC a HIC Vrchlabí	1							
	vedoucí pracoviště IC Špindlerův Mlýn - provozní ek. prac.	2							
	ek. prac.	2							
	IC Harrachov - provozní ek. prac.	2							
	IC Pec pod Sněžkou - provozní ek. prac.	2							
522	HIC Vrchlabí - provozní ek. prac.	3							
523	KM Vrchlabí	6							
	odborný pracovník restaurátor-konzervátor	2							
	knihovnik	1							
	provozní ek. prac.	2							
	průvodce	2,5							
524	KM Jilemnice	3							
	vedoucí pracoviště odborný pracovník	1							
	provozní ek. prac.	1							
	pokladní	1,5							
	uklizečka	1							
	průvodce	1							
525	KM Paseky n.Új.	1							
	odborný pracovník průvodce	1							
526	Expozice Šindelka	1,5							
	provozní ek. prac. uklizečka	0,5							

Celkem zaměstnanci: 245
Aktualizováno k: 20.03.2019

Organizační struktura
Správy Krkonošského národního parku

Odbor státní správy

- výkon státní správy dle zákona o ochraně přírody a krajiny (č. 114/1992 Sb., v platném znění) na území KRNAP a jeho OP
- výkon státní správy dle zákona o předcházení ekologické újmy a o její nápravě (č. 167/2008 Sb., v platném znění) na území KRNAP a jeho OP
- výkon státní správy dle zákona o ochraně zemědělského půdního fondu (č. 334/1992 Sb., v platném znění) pouze na území KRNAP
- výkon státní správy dle zákona o myslivosti (č. 449/2001 Sb., v platném znění) pouze na území KRNAP
- výkon státní správy dle zákona o rybářství (č. 99/2004 Sb., v platném znění) pouze na území KRNAP
- funkce dotčeného orgánu státní správy pro úseky, kde jsou výkonem státní správy pověřeny stavební úřady, vodohospodářské úřady, báňské úřady apod. (např. stavební činnost, vodní hospodářství, odpady, lesní hospodářství, změny kultur pozemků a další)
- v rámci vymezených kompetencí vydává závazná stanoviska a vede samostatná správní řízení ukončená správními rozhodnutími
- normotvorná činnost, tj. vydávání nařízení Správy KRNAP

Odbor vnějších vztahů

- vydávání měsíčníku KRKONOŠE – JIZERSKÉ HORY
- správa fotoarchivu
- sbírkotvorná činnost vč. evidence, preparace, konzervace a restaurace sbírkového fondu
- správa regionální a studijní knihovny
- výzkum a průzkum regionu na úseku historie, etnografie a přírodních věd
- prezentace muzejní činnosti a sbírkového fondu prostřednictvím výstav, expozic a publikací
- výchovné programy, přednášky a exkurze pro děti, mládež, dospělé návštěvníky a obyvatele Krkonoš
- soutěže, letní tábory a aktivity mládeže, stanice Mladých ochránců přírody
- propagační a ediční činnost, audiovizuální programy, návrhy informačního vybavení terénu
- zajišťování činnosti sítě stálých a sezonních informačních středisek

Odbor vnitřních věcí

- plánování a financování všech činností Správy KRNAP
- účetnictví, mzdy a fakturační činnost
- správa a ochrana majetku
- investiční činnost, údržba budov a staveb
- vnitropodniková doprava
- tvorba informačních databází a jejich využívání pomocí GIS
- výměna informací a materiálů v rámci institucí v ČR a zahraničí
- odborný a technický servis počítačové sítě Správy KRNAP
- provozování vlastní domovské stránky Správy KRNAP (www.krnep.cz) a interní verze [www](http://www.krnep.cz) pro vnitřní komunikaci v rámci Správy KRNAP

3. OCHRANA PŘÍRODY

Nová zonace Krkonošského národního parku

Jeden a půl roku od přijetí novely zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v červnu 2018 připravovala Správa KRNAP návrh nové zonace Krkonošského národního parku. V únoru 2019 s ním předstoupila před členy Rady KRNAP (zástupci obcí, vědci, horská služba, podnikatelské subjekty...), se kterými se na podobě nové zonace dohodla. V červnu 2019 pak Rada KRNAP návrh nové zonace KRNAP a klidových území schválila. Završil se tak dvouletý proces přípravy tohoto strategického nástroje péče o národní park. Návrh nyní Ministerstvo životního prostředí pošle ke standardnímu mezirezortnímu připomínkování. Až nová zonace vstoupí v platnost, na dobu dalších 15 let bude jasné, které oblasti Krkonoš budou ponechány samovolnému vývoji, jaké části hor budou trvale opečovávány, nebo kde se budou snáze rozvíjet obce a města.

„Stará a nová zonace jsou vlastně dvě úplně odlišné věci, spojuje je jen stejné označení,“ říká ředitel Správy KRNAP Robin Böhnisch. „Tři dosud číslované zóny, kombinující odstupňovaně podle přísnosti ochrany přírody pravidla péče o přírodu s nejrůznějšími regulacemi, se změní na zcela jinak pojatou zonaci managementovou. Ta popisuje pravidla péče o přírodu ve čtyřech nově definovaných zónách s ohledem na jejich dlouhodobý cíl. Regulace a pravidla pro činnosti v národním parku už nadále nebude řešit zonace, ale pravidla napsaná přímo v zákoně pro celé území národního parku a pro území mimo zastavěné části obcí a zastavitelná území obcí,“ upřesnil ředitel. Nová zonace neobsahuje žádná omezení regulující pohyb osob na území národního parku. Návštěvnost území bude regulována vymezením tzv. klidových území, jejichž podobu Správa KRNAP projednává se členy Rady KRNAP zároveň s návrhem nové zonace.

Důvodem ke změně zonace je novela zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, která vstoupila v účinnost v červnu 2017 a změnila dosavadní zonaci národních parků. První seznámení členů Rady KRNAP s těmito plánovanými novinkami proběhlo na jaře 2017. Podrobnější prezentace následovala v říjnu 2017 a prosinci 2018. Správa KRNAP naplánovala také tři semináře pro veřejnost, celé téma obdobně prezentovala také na webových stránkách krnap.cz a na sociálních sítích.

Nová managementová zonace je přímo podřízená cílům jednotlivých zón. Ty asi nejlépe definují přímo jejich jména. Cílem *přírodní zóny*, která se vymezuje na plochách, kde převažují přirozené ekosystémy, je tyto ekosystémy ponechat jejich vývoji bez rušivých zásahů. Nová *přírodě blízká zóna* pak zahrnuje člověkem částečně pozměněné ekosystémy s cílem postupně pomoci přírodě dosáhnout stavu jako v přírodní zóně. Jednou pak části této zóny mohou (ale nutně nemusejí) být „povýšeny“ právě do zóny přírodní. Zajímavý a důležitý je cíl *zóny soustředěné péče o přírodu*. V této zóně jsou zařazeny člověkem velmi pozměněné ekosystémy, například naše krásné krkonošské louky. Cílem této zóny je takovou nádheru zachovat, a proto zde bude k typickým činnostem patřit sečení a pastva. Do této zóny budou patřit také

některé lesy, ve kterých je cílem podporovat biodiverzitu. Patří sem i nestabilní, člověkem na místě původních bučin vysázené smrkové porosty, které bude třeba přeměnit na smíšené a listnaté lesy. Konečně poslední *zóna kulturní krajiny* se vymezí v sousedství některých sídel, je určena k jejich trvale udržitelnému rozvoji a jejím cílem je nezhoršit dosaženou kvalitu životního prostředí. Tato zóna bude v Krkonoších velmi malá, protože většina obcí není už od roku 1991 součástí území národního parku, ale nalézají se v ochranném pásmu, včetně těch vnitřních.

Návrh nové zonace počítá s tím, že *zóna přírodní* bude mít 7 327,6 ha (20,2 % území KRNAP), *zóna přírodě blízká* bude mít 8 106,8 ha (22,3 % území KRNAP), *zóna soustředěné péče* 20 702,3 ha (57,0 % území KRNAP) a *zóna kulturní krajiny* bude mít 183,7 ha (0,5 % území KRNAP).

K návrhu nové zonace KRNAP se sešlo 125 připomínek. Správa KRNAP je vypořádala takto: 53 připomínek akceptovala, 32 akceptovat nemohla, u 19 vysvětlila způsob, jakým je připomínka již v návrhu zonace řešena a 21 předložených připomínek nijak nesouviselo s návrhem nové zonace.

Nejčastějšími požadavky byly převody pozemků z jedné zóny do druhé. Konkrétním případem jsou Paseky nad Jizerou, kde plocha soustředěné zástavby kolem kostela sv. Václava, budovy obecního úřadu a dvou blízkých rekreačních komplexů byly převedeny ze zóny soustředěné péče o přírodu do zóny kulturní krajiny. V řadě dalších případů, jako například u vysílače na Černé hoře, byly pozemky arondovány, což znamená, že v navržené zóně zůstanou, ale nebude na nich uplatňován cíl zóny.

Na druhou stranu Správa KRNAP nemohla akceptovat takové návrhy, jako například vymezení sjezdové tratě jako zónu kulturní krajiny, a nikoli jako zónu soustředěné péče. Sjezdové tratě se, podle platné metodiky MŽP k vymezení zón národních parků, zařazují primárně do zóny soustředěné péče o přírodu, protože jejich údržba a provoz není v rozporu s cílem této zóny.

Z celkem 102 připomínek podaných členy regionální sekce Rady KRNAP jich Správa KRNAP 45 akceptovala (39 beze zbytku, 6 částečně) a provedla požadovanou změnu v návrhu, respektive v jednotlivých specifických případech navrhla jiné srovnatelné řešení. V dalších 11 případech vysvětlila způsob, jakým je připomínka již v návrhu vymezení řešena. Celkem 25 připomínek Správa nemohla akceptovat a u každé z nich vysvětlila důvod svého zamítavého postoje. Zbýlých 21 podaných připomínek nijak nesouviselo s vymezením nové zonace a klidových území, a proto byly vypořádány také vysvětlením s odkazy na příslušná místa v zákoně o ochraně přírody a krajiny.

Od členů vědecké sekce rady Správa KRNAP k návrhu obdržela celkem 9 připomínek (dvě byly totožné), z nichž jednu plně akceptovala, tři akceptovala částečně a 5 jich s vysvětlením neakceptovala.

Od právnických či fyzických osob obdržela 12 připomínek, z nichž 4 plně akceptovala, 6 vysvětlila a dvě nemohla akceptovat.

Po termínu Správa KRNAP obdržela dva dotazy k návrhu zonace od Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, které vysvětlila, a dále připomínky Horské služby k vyhrazení cest a tras v rámci vymezení klidových území, které vypořádáme při projednávání opatření obecné povahy o vyhrazení tras.

Úřad pro civilní letectví upravil podmínky pro lety nad Krkonošským národním parkem

S novelou zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, která vstoupila v účinnost v červnu 2017, začal platit zákaz létání nad územím národního parku v rozporu s podmínkami stanovenými v opatření obecné povahy Úřadu pro civilní letectví (ÚCL). Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti 28. února 2019.

Opatření obecné povahy ÚCL čj. 9823-18-701 ze dne 24. 9. 2018 s účinností od 28. 2. 2019 vymezuje omezený prostor LK3 KRNAP s minimální výškou letu letadel 1 000 ft (300 m) nad nejvyšší překážkou v okruhu 600 m od letadla.

Omezení vstupu do vzdušného prostoru se nevztahuje na:

- Lety policejní
- Lety vojenských letadel
- Lety letecké záchranné služby bezprostředně související se záchranou lidského života a IZS
- Lety za účelem pátrání a záchrany
- Lety provádějící leteckou hasičskou činnost
- Lety bezmotorových letadel
- Vzlety a přistání bezmotorových letadel po povolení uživatele prostoru
- Lety bezpilotních letadel po povolení uživatele prostoru

Letecký provoz je pro ptáky obecně rušivý. Hodnocení vlivu dopravního hluku na ptáky se věnuje řada studií, dokládajících zejména negativní dopady na akustickou komunikaci mezi ptáky, zvýšený stres dotčených jedinců či vyšší riziko jejich predace (např. Reijnen et al. 1995, Garniel et al. 2007, Ruddock & Whitfield 2007, Garniel & Mierwald 2010 aj.). Jedna z nejrozsáhlejších studií (Garniel et al. 2007) hodnotí vliv hluku na 132 ptačích druhů a mezi velmi citlivými na hluk uvádí i řadu druhů hnízdících v Krkonoších, např. v okolí Sněžky (tetřívek obecný, kulíšek nejmenší, sýc rousný, datel černý, bělořit šedý a další). Dva z nich (tetřívek obecný, sýc rousný) studie dokonce zařazuje do skupiny 12 vůbec nejcitlivějších druhů k vlivu hluku na jejich funkční existenci, s kritickou hladinou hlukového zatížení 47 dB pro noční a 52 dB pro denní druhy.

Na základě tohoto ustanovení byl na začátku roku 2018 vznesen požadavek Ministerstva životního prostředí, sekce ochrany přírody a krajiny, na vymezení uvedeného omezeného prostoru nad územím Krkonošského národního parku, který vyústil v přijetí citovaného opatření obecné povahy.

V roce 2018 měly Krkonoše o půl milionu víc návštěv

Z aktuální analýzy dat mobilních operátorů vyplývá, že návštěvnost Krkonoš v roce 2018 opět stoupla, a to o více než půl milionu návštěv oproti roku předchozímu. V roce 2018 navštívilo Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo 3 786 575 lidí, kteří zde dohromady strávili 11 867 019 tzv. „osobodní“, což je o 4,8 % více, než v roce 2017. Nárůst návštěvnosti se odehrál především přímo na území národního parku a stojí za ním zejména čeští návštěvníci.

Analýza, zpracovaná v rámci probíhajícího socioekonomického výzkumu návštěvnosti společností CE Traffic (která na výzkumu spolupracuje s hlavním dodavatelem, společností MindBridge Consulting), pracuje s tzv. „velkými daty“ mobilních operátorů, která jsou pro výsledné hodnoty očištěna o místní obyvatele i ty, kdo pravidelně dojíždějí za prací. Také lidé, kteří u sebe nosí víc mobilních telefonů a dalších přístrojů se SIM kartami, jsou započítáni pouze jednou. „Nejnovější čísla ukazují, že návštěvnost Krkonoš rozhodně neklesá, evidentní je, že největším magnetem regionu je národní park. Zatímco celková návštěvnost Krkonoš narostla o pět procent, nárůst popularity národního parku je dvojnásobný,“ říká ředitel Správy KRNAP Robin Böhnisch. Návštěvnost území samotného Krkonošského národního parku totiž mezi lety 2017 a 2018 vzrostla o 9,5 % ze 4 388 870 osobodní na 4 807 253 osobodní. Počet osobodní strávených na území národního parku tedy narostl o 418 383. Ještě výraznější je pak nárůst počtu jednotlivých návštěvníků národního parku, kterých bylo 1 090 406 v roce 2017, loni pak již 1 746 820.

Zatímco počet přenocování se prakticky nezměnil a ukazuje se, že v průměru zde lidé stráví 2–3 noci, zaznamenali jsme vyšší nárůst návštěv českých turistů a výletníků, než u těch zahraničních. V ochranném pásmu národního parku dokonce došlo k poklesu počtu zahraničních návštěv (osobodní) i návštěvníků. V samotném národním parku jsme v roce 2018 zaznamenali o 10,8 % více návštěv domácích návštěvníků a o 4,6 % více návštěv ze zahraničí. V ochranném pásmu národního parku byl nárůst u domácích návštěv o 2,8 %, zahraniční návštěvy zaznamenaly 2,2% pokles. Celkově pro území Krkonoš data dokládají nárůst českých návštěv o 5,9 % a počet návštěv ze zahraničí prakticky beze změny (+ 0,5 %). V roce 2018 tvořili čeští návštěvníci 80 % návštěvnosti Krkonoš.

Pokud jde o rozdělení návštěvníků mezi západ, střed a východ Krkonošského národního parku, meziročně se zvětšily rozdíly v návštěvnosti – narostla především na východě a ve střední části národního parku. Nejnavštěvovanější střed navštívilo 785 638 lidí (2 183 554 osobodní), východ navštívilo 485 946 lidí (1 339 881 osobodní) a nakonec západ navštívilo 475 236 lidí (1 283 818 osobodní).

„Péče o návštěvníky, ale také management návštěvnosti – to znamená jak zajištění návštěvnícké infrastruktury, tak důraz na dodržování platných pravidel – musejí zůstat prioritou Správy KRNAP i v dalších letech. To ukazují data o návštěvnosti zcela bez debat. Je skvělé, že lidé mají přírodu rádi a míří za ní. Společně – správa parku, partneři v regionu, ale i návštěvníci sami – se musíme postarat o to, aby ji v těchto počtech samou láskou neušlapali,“ říká náměstek ředitele Správy KRNAP pro vnější vztahy Jakub Kašpar, odborný garant projektu výzkumu návštěvnosti.

Výzkum je součástí rozsáhlejšího projektu Společný přístup k péči o KRNP/KPN, na kterém pracujeme společně s polskými kolegy a jehož hlavním výstupem je společná strategie péče o oba národní parky pro několik příštích desetiletí. Projekt je financován z Evropského fondu pro rozvoj venkova v rámci programu Interreg V-A Česká republika – Polsko.

Evropa pomohla lidem a přírodě Krkonoš už více než půl miliardou korun

U příležitosti Dne Evropy, který se slaví 9. května, jsme si připomněli, že díky Evropské unii má Správa Krkonošského národního parku příležitost prostřednictvím řady projektů, které realizuje, zlepšovat život a podmínky návštěvníků Krkonoš i místních obyvatel. S pomocí evropských financí rovněž chráníme křehkou přírodu národního parku. Jen v současném plánovacím období od roku 2014 se nám pro Krkonoše podařilo získat 533 132 254 korun. A to hovoříme pouze o našich vlastních projektech – se započítáním projektů obcí a dalších žadatelů by objem pomoci byl ještě mnohem vyšší.

„V plánovacím období 2014–2020 jsme už ukončili projekty za 35 501 318 korun, v běhu jsou projekty za 283 198 822 Kč a dále máme schválené projekty za 214 432 114 korun,“ vypočítává ředitel Správy Krkonošského národního parku Robin Böhnisch. „Za tyto peníze opravujeme turistické chodníky jako například loni cestu mezi Horními Mísečkami a Jestřábími Boudami nebo budujeme turistickou infrastrukturu, třeba naučné stezky, přičemž zatím poslední vzniká ve Svobodě nad Úpou a jejím tématem je svobodský kras,“ říká Böhnisch. Evropské peníze jdou i do péče o naše kulturní dědictví. S pomocí evropských dotací jsme zrekonstruovali pasecký Památník zapadlých vlastenců včetně jeho expozice nebo zrestaurovali Kavánovo mistrovské dílo – monumentální plátno Kotel v Krkonoších.

Velký objem uvedených finančních prostředků ale míří přímo do ochrany přírody. S pomocí dotací realizujeme projekty jako Inventarizace krasových jevů regionu Krkonoš, který si klade za cíl odborně zrevidovat všechny krasové jevy, zdokumentovat vybrané jeskyně, vyhodnotit jejich vodní režim a zpropagovat podzemí Krkonoš. Dalším projektem, který stojí za zmínku je Revitalizace mokřadů, jehož snahou je navrátit původní vodní režim na lokality dříve uměle odvodněné. Díky evropským financím také můžeme zdokumentovat různé složky přírody Krkonoše. Probíhá bryologický průzkum, výzkum nočních motýlů nebo třeba celoplošné mapování současného rozšíření cévnatých rostlin Krkonoš. Evropská unie také podpořila projekty, jejichž snahou je záchrana kriticky ohroženého tetřívka obecného.

Krkonošský národní park je jedním z nejnavštěvovanějších přírodních území v Evropě. Zdejší unikáty chrání i evropská legislativa v podobě soustavy Natura 2000. Proto je zcela přirozené, že celá řada dotací plyne z unie právě do našeho regionu na péči, zachování či zlepšení současného stavu celého regionu.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Projekt LIFE Corcontica loni skončil, péče o krkonošské louky ale jede dál

Projekt *Obnovný management krkonošských luk* z Operačního programu životního prostředí úspěšně prošel schvalovací procedurou na Ministerstvu životního prostředí. Správa Krkonošského národního parku tímto projektem navazuje s péčí o krkonošské louky na již ukončený projekt LIFE Corcontica. Projekt *Obnovný management krkonošských luk* běží v letech 2018 až 2023.

Krkonošské louky jsou jedním ze tří základních fenoménů, pro které byl národní park vyhlášen. Projekt OPŽP navazuje na LIFE Corcontica základní myšlenkou – obnovou hospodaření na výjimečných krkonošských horských enklávách. Spousta horských luk v minulých desetiletích degradovala kvůli zániku tradičního citlivého hospodaření krkonošských hospodářů trvajících bezmála 500 let. Naším cílem je obnovit hospodaření v moderním pojetí, a tak pomoci navrátit krkonošským loukám jejich bývalou pestrost. Projekt plánuje podporovat péči na celkem 50 krkonošských lučních lokalitách. Na 17 z nich se můžete potkat s našimi novými projektovými informačními panely „Ovečka“.

Péči podporujeme na vybraných lokalitách, které přešly z projektu LIFE Corcontica. Začínáme také s obnovou péče na zcela nových loukách. Zajistit péči na nových lokalitách vyžaduje mnoho úsilí především v komunikaci s vlastníky pozemků a novými hospodáři. Z dalších priorit bude nezbytné zajistit souhlasy vlastníků s prováděním prací, které zpřístupní louky pro klasickou pastvu a seč. Jedná se především o výřezy náletových dřevin, likvidaci invazivních druhů jako je šťovík alpský nebo lupina mnoholistá, sběr kamenů z luk či obnovu vodního režimu na loukách. Tyto činnosti má na starost část projektového týmu – pracovní skupina Správy KRNAP.

Pro nové projektové louky, na kterých se v tomto roce nepodařilo vyjednat péči a uzavřít smlouvy, jsme v průběhu podzimu vyhlásili druhou výzvu pro podání žádosti o příspěvek na hospodaření. Vlastníci a potenciální hospodáři, kteří se nestihli přihlásit letos na jaře v rámci první výzvy, měli ještě další příležitost přihlásit se do projektu a pobírat příspěvek na hospodaření.

Projekt: Obnovný management krkonošských luk 2018–2023
(CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_120/0010296), Operační program Životní prostředí.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Životní prostředí

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Ministerstvo životního prostředí

První nález kudlanky nábožné v Krkonoších

Druhou pestrost Krkonoš letos rozšířil velmi zajímavý druh hmyzu – kudlanka nábožná. Odborníci Správy KRNAP tuto samičku našli na louce v Bolkově u Rudníka. Její výskyt v Krkonoších zřejmě souvisí s oteplováním podnebí.

V současné době nemůžeme tvrdit, že se kudlanka v Krkonoších začala objevovat, je to první nález. Může se tedy jednat o zcela náhodný výskyt. Příští rok se na danou lokalitu odborníci zaměří a uvidíme, jestli se podaří objevit více jedinců. Je ale obecně známým faktem, že kudlanky pomalu rozšiřují svůj areál výskytu směrem na sever kvůli postupně se zvyšujícím průměrným ročním teplotám. Na druhou stranu se kudlanka do Krkonoš mohla dostat zcela náhodně např. díky počasí (proudění, větry) nebo ji jednoduše mohl někdo vypustit.

Až budoucnost ukáže, zda se jedná o druh, který dlouhodobě rozšíří výčet druhů žijících v Krkonoších nebo zda je bude jednat jen o ojedinělý nález.

Rada KRNAP a Správa KRNAP se dohodly na návrhu vyhrazení cest a tras v klidových územích

Rada KRNAP na svém zasedání 10. září schválila všemi přítomným hlasy návrh vyhrazení cest a tras v budoucích osmi klidových územích, které předložila Správa KRNAP. Celkem bude v klidových územích vyhrazeno 111,3 km cest. Oproti současným 113,5 km tedy nebude vyhrazeno celkem 2,2 km zimních cest a tras.

Klidová území jsou v národních parcích novinkou od novely zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, která vstoupila v účinnost v červnu 2017. V klidových územích se návštěvníci mohou pohybovat právě jen po vyhrazených cestách a trasách, tak jako tomu dosud je v I. zóně národního parku. Důvodem je, že se v těchto územích nacházejí jádrové lokality výskytu k rušení zvláště citlivých druhů živočichů (tetřívky, rys) a rovněž na nadměrný pohyb lidí citlivá stanoviště (především tundrové a mokřadní biotopy). S ohledem na vysokou návštěvnost Krkonoš je nezbytné, aby v národním parku zůstala alespoň část přírodovědně nejvzácnějšího území, kde nebude příroda rušena lidmi jinde, než na cestách. S Radou KRNAP v červnu dohodnutých osm klidových území se v Krkonoších většinou překrývají se současnou I. zónou NP a tvoří 22,2 % plochy KRNAP. Při vyhrazení cest a tras je také možné stanovit podmínky týkající se rozsahu, způsobu a času pohybu po dané cestě.

Pokud by Správa KRNAP nepřipravila návrh vyhrazení cest a tras, v budoucnu by do klidových území platil absolutní zákaz vstupu. Turisté i místní obyvatelé by tím přišli o možnost pohybovat se i po současných trasách. Správa KRNAP proto připravila návrh vyhrazení cest a tras o celkovém rozsahu 111,3 km. Několik cest však vede tokaništi silně ohroženého tetřívky obecného. Na nich, celkem na 17,4 km turistických cest a zimních tyčovaných cest, tak bude platit sezónní omezení (zákaz vstupu) od 15. března do 31. května, tedy v období jeho toku, kdy je k rušení nejvíce citlivý.

V každém jednotlivém případě k cestě s časově omezeným vstupem existuje možnost obejití dané uzávěry. Konkrétně se jedná například o cestu mezi Voseckou boudou a Labskou loukou (zeleně značená) s možností obejití polským územím kolem Tvarožníku a České budky. Další úsek je mezi Tetřevími a Hrnčířskými Boudami (zeleně značená), Kolínská bouda–Slatinná stráň (žlutě značená), okruh Naučná stezka Černoohorské rašeliniště, zimní turistická cesta přes Stříbrný hřeben v úseku Pod Malým Šišákem až na Luční boudu. Kompletní seznam tras s omezením najdete níže.

Návrh vyhrazení cest a tras v klidovém území v jeho Správou KRNAP a Radou KRNAP dohodnuté podobě lze najít na <http://gis.krnep.cz/map/> (Návrh mng zonace a klidových území – Návrh klidového území – vyhrazené cesty a trasy).

Úsek	Značení
Vosecká bouda–Labská louka	Zelená
Davidovy Boudy, v úseku odb. od asfaltové svážnice před Díračkou–Erlebachovy Boudy	Modrá
Pod Zadními Rennerovkami–Liščí cesta	Žlutá
Tetřeví Boudy (rozc. Černý potok)–Lyžařská louka	Žlutá
Tetřeví Boudy–Hrnčířské Boudy (rozc. potok Čistá)	Zelená
Kolínská bouda–Slatinná stráň	Žlutá
Okruh Naučná stezka Černoohorské rašeliniště	
Václavák–Pěticestí	Žlutá
Cesta Jiřího Nováka (v úseku souběhu cesty s hranicí klidového území)	Zelená (PL)
Chodník biskupa Doubravy a z něj a jih odbočující cesta směrem na Niklův vrch	
Pod Malým Šišákem–Luční bouda (zimní turistická cesta)	Tyčové

Další sezona na krkonošských loukách končí a byla úspěšná

Správa Krkonošského národního parku podporuje péči o cenné krkonošské louky. Díky několika běžícím projektům na podporu lučních společenstev obhospodaříme nyní zhruba 120 lučních lokalit. V rámci projektu „Obnovný management krkonošských luk“ pod programem OPŽP byla tuto sezonu obnovena a podpořena péče o 43 lučních lokalit.

„Letošní sezona pomalu končí a můžeme ji, troufám si říci, prohlásit za úspěšnou,“ říká ředitel Správy KRNAP, Robin Böhnisch. „Letos jsme podpořili péči na 43 lokalitách. Veliké díky patří především hospodářům, kteří péči o louky realizovali. Celková výměra luk v rámci zmíněného projektu je více jak 360 hektarů,“ upřesnil ředitel. Na

krkonošských loukách se vláčelo, sekalo, sušilo seno, pásli dobytek, přesekávaly se nedopasky. Mohli jste vidět pasoucí se kravky, ovečky, kozy i koně. Sekalo se klasickými traktory, lehkými horskými traktory, šetrnými ručně vedenými sekačkami s lištou a křovinořezy. Teď na podzim můžete vidět hospodáře hnojit luční porosty odleželým kompostem.

Práce hospodářů na loukách doplňuje projektová pracovní skupina. Tito pracovníci Správy KRNAP pomáhají především s úklidem lokalit po zimě, úklidem štěrku a kamení z luk, pročišťováním stružek, sečí invazivních a expanzivních druhů rostlin, především šťovíku alpského a lupiny mnoholisté. Pracovní skupina též vyžínala borůvčí na loukách určených k dalšímu hospodaření, opravovala ohrady a pomáhala se sečí na špatně dostupných místech. Nyní se soustředí na vyřezávání náletu.

Péče o louky v číslech za letošní rok:

- úklid po zimě, odvoz větví, spadlé stromy, opravy či likvidace starých ohrad, úklid větví a další práce na celkem 29 lokalitách
- frézování pařezů na 2 lokalitách, úklid štěpky na 2 lokalitách
- pročištění stružek na 7 lokalitách (v délce celkem 1 km)
- úklid štěrku či kamenů z luk na 6 lokalitách
- čištění svodnic na 5 lokalitách
- seč invazivních a expanzivních druhů rostlin (šťovík alpský, lupina mnoholistá, křídlatka japonská, kýchavice bílá, třezalka) na celkem 21 lokalitách (10 ha)
- oprava přehrážek v erozní rýze na lokalitě Friesovy Boudy
- seč a úklid borůvčí na 5 lokalitách (celkem 1 ha)
- seč podmáčených a špatně dostupných částí luk na 3 lokalitách
- výřezy náletu zatím na 6 lučních lokalitách

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Životní prostředí

Projekt: Obnovný management
krkonošských luk
(CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_120/0010296),

Operační program Životní prostředí.

4. PÉČE O LES

Zhodnocení činnosti OPNP v roce 2019

Činnost odboru péče o národní park (OPNP) byla v roce 2019 ovlivněna gradací kůrovce převážně ve východní části Krkonoš (LHC Maršov, část LHC Vrchlabí) a sněhovou kalamitou ze zimního období 2018–2019, která způsobila vrcholkové zlomy v mladších porostech v západní části Krkonoš, zvláště pak na území ÚP Harrachov. Tato situace způsobila zvýšený objem nahodilých těžeb v lesních porostech na území KRNAP.

Nepříznivý vliv na činnost OPNP má také celkový stav lesních porostů na území ČR, kde vlivem dlouhodobého sucha dochází k oslabování lesních porostů a jejich napadení kůrovci. Z důvodu zpracování kůrovcové kalamity je na trhu přebytek dřevní hmoty, čímž nastávají problémy s odbytem dřeva a klesá celkové zpeněžení.

Celkově lze konstatovat, že v roce 2019 došlo k překročení plánovaných ukazatelů v těžbě dřeva k dodávkám a přibližování dřeva a zároveň nebyly naplněny některé výkony v pěstebních činnostech.

Umělá obnova byla v roce 2019 provedena na ploše 15,48 ha (v roce 2018 na ploše 14,82 ha, v roce 2017 12,52 ha). Následující roky lze očekávat srovnatelný rozsah s rozsahem letošního roku. Celkově nižší objem zalesňování proti nedávné minulosti je z hlavní části důsledkem změny způsobu těžeb, kdy nedochází k vzniku nových holin a porost je v obnovní těžbě pouze uvolňován pro přirozené zmlazení. Toto přirozené zmlazení je v roce 2019 evidováno na ploše 35,99 ha. V následujících letech s postupným odrůstáním náletů můžeme počítat s nárůstem přirozené obnovy. Dále jsme pokračovali s dosadbou listnatých dřevin a jedle do již založených smrkových kultur.

Výchovné zásahy v roce 2019 byly provedeny na celkové ploše 301,20 ha. Z toho tvoří prořezávky 210,56 ha a probírky 90,64 ha.

V těžební činnosti došlo v roce 2019 k výraznému navýšení podílu nahodilých těžeb k těžbě celkové oproti letům minulým. V roce 2019 činí procento nahodilých těžeb k těžbě celkové 79,84 %, v roce 2018 71,06 %, v roce 2017 to bylo 21,30 %. Vysoký podíl nahodilých těžeb je způsoben zpracováním nahodilých těžeb v průběhu roku 2019. Z celkové výše těžeb 100 432 m³ tak tvoří nahodilé těžby 80 183 m³, z těžeb nahodilých hmota napadená kůrovci 57 058 m³.

Výchovné těžby obnášejí 7,24 %. Zbývající část činí těžby obnovní, z převážné části uvolnění přirozeného zmlazení. Provádění holých sečí se při obnovních těžbách nerealizuje.

Celková výše těžeb činí 100 432 m³ z čehož je 1 598 m³ samovýroby a 5 271 m³ hmoty ponechané v porostu. Využitelné hmoty k dodávkám tedy bylo 93 563 m³. Přibližování dřevní hmoty se provádělo převážně šetrnými technologiemi – potahy, lanovkami a vyvážecími soupravami, přímé přibližování dřeva z porostů traktory není prakticky z ekologických důvodů prováděno. Celkem bylo přibliženo 89 822 m³ dřeva.

Přehled těžeb dřeva KRNAP v roce 2019

Roční předpis v m ³	Těžba dřeva v m ³					
	Úmyslná		Nahodilá			Celkem
	obnovní	výchovná	kůrovec	vítr, sníh, ostat.	%	
145 873	11 348	8 901	57 058	23 125	79,8	100 432

Certifikace lesů

Správa KRNAP dlouhodobě hospodaří podle lesního certifikačního systému PEFC.

V roce 2009 byl Správě KRNAP udělen certifikát FSC potvrzující ekologické hospodaření v lesích. Udělení certifikátu předcházela certifikační audit, v jehož průběhu auditoři prověřili, zda krkonošští lesníci hospodaří podle Českého standardu FSC (Forest Stewardship Council). Ten je souborem 160 požadavků na ekologicky, sociálně a ekonomicky šetrné lesní hospodaření v podmínkách České republiky. V roce 2019 proběhl audit FSC, v němž Správa KRNAP udělení certifikátu obhájila.

Správa KRNAP získala v roce 2019 od společnosti Škoda Auto 14 795 sazenic lesních dřevin

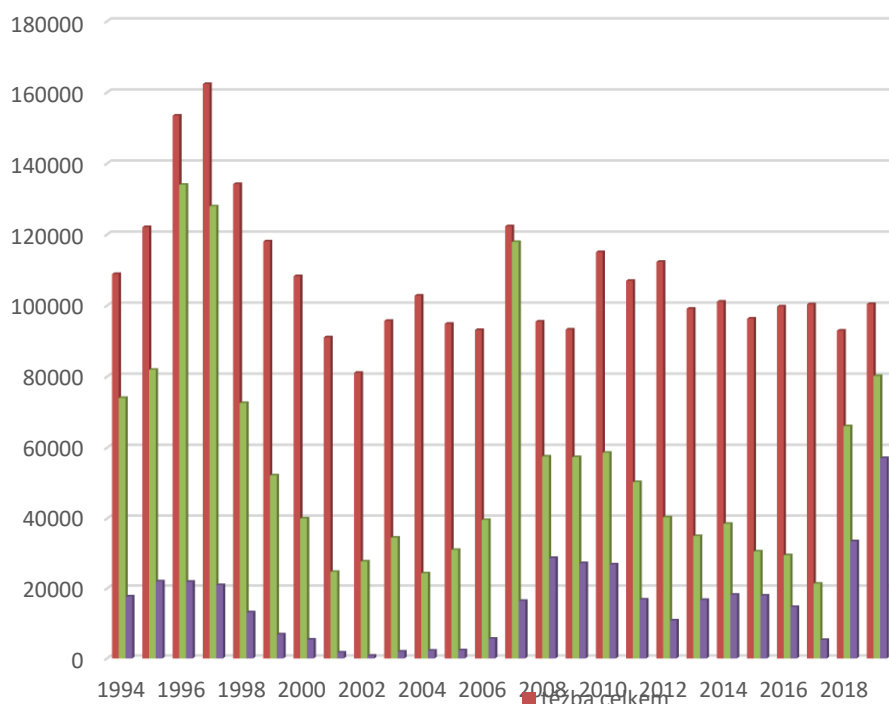
Správa Krkonošského národního parku získala od Škoda Auto, a. s., v rámci projektu *Za každé prodané auto v ČR jeden zasazený strom* prostředky na nákup a výsadbu 14 795 sazenic. Cílem projektu je podpořit nekomerční výsadbu především v místech ohrožených vodní či větrnou erozí, v místech ohrožených sesuvy půdy, zelené pásy mezi komunikacemi a obcí či rekultivace území. Tímto projektem chce společnost Škoda Auto upozornit na aktivity v oblasti životního prostředí a snižování emisí.

Správa Krkonošského národního parku se opětovně stala úspěšným žadatelem v projektu a získala 147 650 korun na nákup a výsadbu sazenic jedle bělokoré a listnatých dřevin. Výsadby se provádějí za účelem zlepšení druhové skladby porostů na území Správy KRNAP, a to formou podsadů stávajících, převážně smrkových porostů sazenicemi jedle bělokoré a listnatých dřevin nebo formou dosadů těchto dřevin do založených smrkových kultur. Celkem se v rámci projektu vysadilo 3 665 ks sazenic jedle bělokoré, 10 665 ks buku lesního a 465 ks javoru klenu.

Přehled těžební činnosti Správy KRNP

rok	těžba celkem:	z toho nahodilá:	z nahodilé hmyzová:
1994	108 873	73 981	17 701
1995	122 075	81 915	22 009
1996	153 458	133 999	21 899
1997	162 352	127 904	20 943
1998	134 186	72 568	13 163
1999	118 058	52 199	6 847
2000	108 277	40 012	5 370
2001	91 057	24 744	1 667
2002	81 069	27 710	758
2003	95 700	34 513	1 928
2004	102 795	24 330	2 221
2005	94 869	31 031	2 313
2006	93 111	39 574	5 621
2007	122 320	117 894	16 456
2008	95 484	57 499	28 707
2009	93 243	57 339	27 229
2010	115 038	58 574	26 849
2011	106 961	50 293	16 820
2012	112 290	40 344	10 853
2013	99 099	34 979	16 722
2014	101 098	38 487	18 200
2015	96 317	30 568	17 953
2016	99 745	29 491	14 686
2017	100 340	21 372	5 275
2018	92 940	66 039	33 480
2019	100 432	80 183	57 058

Přehled těžeb KRNAP

Obnova lesa 2019

Zalesňování

z toho:	ha	1 000ks	% z plochy	% z množství
smrk ztepilý	4,54	13,510	29,33	42,38
jedle bělokorá	6,87	4,785	44,38	15,01
dub zimní	0,02	0,040	0,13	0,13
buk lesní	3,23	12,357	20,87	38,76
javor klen	0,79	1,169	5,10	3,67
lípa malolistá	0,01	0,006	0,06	0,02
třešeň ptačí	0,02	0,015	0,13	0,05
Celkem	15,48	31,882	100,00	100,00
Síje a přirozená obnova				
smrk ztepilý	29,33			
buk lesní	5,78			
bříza bělokorá	0,10			
jeřáb ptačí	0,78			
celkem	35,99			

5. STÁTNÍ SPRÁVA

Vývoj v legislativě

V roce 2019 byl zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. novelizován pouze zákonem č. 277/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv. Tato novela nabývá účinnosti až v roce 2022.

Byla novelizována vyhláška č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení (vyhláškou č. 86/2019 Sb.). Tato vyhláška upřesňuje některé své definice, např. zapojený porost, upřesňuje nedovolené zásahy do dřevin a charakteristiku podmínek, za kterých není třeba ke kácení dřevin povolení.

V roce 2019 byly rovněž vymezeny zóny ochrany Národního parku Podyjí a Národního parku České Švýcarsko. Národní park Šumava a Krkonošský národní park se na novou zonaci připravují.

Souhrnný přehled činnosti OSS

V roce 2019 vydal odbor státní správy 853 závazných stanovisek (především ke stavební činnosti) a 570 správních rozhodnutí (zejména ke kácení dřevin mimo les). Celkově pracovníci odboru odeslali 2 755 písemností, k nimž patří kromě výše zmíněných rozhodnutí a závazných stanovisek také např. oznámení o zahájení řízení, výzvy k doplnění podání, stanoviska k územně plánovacím dokumentacím, stanoviska k dotčení soustavy Natura 2000 – EVL a PO Krkonoše, konzultační stanoviska apod.

Za celý rok přijal odbor státní správy celkem 4 795 písemnost (podání, rozhodnutí stavebních a vodoprávních úřadů, protokolů z ústních jednání, jichž se pracovníci odboru účastnili aj.).

V 10 rozhodnutích o stanovení výše odvodů za odnětí ze zemědělského půdního fondu byly předepsány odvody ve výši 214 443 Kč. Ve 22 rozhodnutích sankční povahy (přestupky fyzických a právnických osob) byly uloženy pokuty ve výši 285 500 Kč a náhrady nákladů řízení ve výši 5 000 Kč.

Přípravné práce na návštěvním řádu a nové zonaci

V souvislosti s poslední „velkou“ novelou zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (vydané pod č. 123/2017Sb.), započala v roce 2018 intenzivní příprava nové zonace Krkonošského národního parku. Práce pokračovaly i v roce 2019, byly připraveny návrhy několika opatření obecné povahy (regulujících horolezectví, splouvání na vodě, cyklistiku) Zbývá ještě připravit opatření obecné povahy regulující vjezd a setrvání vozidel na území národního parku. Tato problematika je vzhledem k hustotě osídlení KRNAP, její vysoké návštěvnosti a zároveň potřebě dopravy regulovat, velice složitá.

Správa KRNAP proto, aby získala odborné podklady pro případné změny přístupu, vstoupila do spolupráce s fakultou dopravní ČVUT v Praze, která pro Správu KRNAP připravuje *Návrh na opatření pro zlepšení dopravy v Krkonošském národním parku*. V letošním roce bylo vyřešeno a vydiskutováno znění zadání koncepce a pracovníci fakulty začali zpracovávat

analytickou část studie. Využili nejen různých podkladů získaných od Správy KRNAP, ale začali sbírat v terénu informace od různých subjektů: obcí, podnikatelů, turistů, obyvatel.

V polovině příštího roku by měla být hotová celá studie, která bude nejen analyzovat stav, ale zejména by měla navrhnout řešení regulace dopravy. Tato studie, předpokládáme, bude jedním z hlavních podkladů pro opatření obecné povahy, které se stane součástí nového návštěvního řádu. Podle složitosti opatření, které budou navržena, se plánuje účinnost tohoto opatření až za rok či dva.

Ke konci roku proběhlo také koordinační jednání na MŽP s kolegy z ostatních národních parků, které mělo za úkol prodiskutování jednotné podoby návštěvního řádu na internetových stránkách jednotlivých parků. Také toto bude dořešeno v roce 2020.

Co se týče nové zonace, v letošním roce jsme pokračovali formou veřejných projednání. Účast byla vesměs hojná, což svědčí o tom, že se jedná o problematiku, která veřejnost zajímá. Padlo mnoho dotazů a připomínek, se kterými se pracovníci Správy KRNAP museli vypořádat.

Návrh byl dopracován a předán ministerstvu životního prostředí, které ho musí provést legislativním procesem a vydat ve Sbírce zákonů formou vyhlášky MŽP. Toto se předpokládá až v příštím roce s předpokládanou účinností od 1. 7. 2020.

V roce 2019 byly vymezeny zóny v Národním parku Podyjí a Národním parku České Švýcarsko. Národní park Šumava, stejně jako KRNAP očekává ukončení procesu v roce 2020.

Zároveň s vymezením zón se bude připravovat vymezení klidových území a vyhrazení cest v nich.

Aktualizace studie krajinného rázu v Krkonoších

Studie krajinného rázu je přílohou plánu péče o KRNAP a jeho OP (2010–2020). Protože platnost plánu (pokud nebude prodloužena) skončí na konci roku 2020 a protože již Správa KRNAP pracuje na přípravě *Zásad péče*, které jej nahradí, přistoupila i k aktualizaci tohoto dokumentu. Ve výběrovém řízení byl vybrán jiný zpracovatel, tentokrát se na krajinný ráz zaměřil Mgr. Lukáš Klouda, který zpracovával podobný dokument i pro sousední Jizerské hory a další CHKO v ČR. Prošel postupně celé Krkonoše, zadokumentoval stovky staveb i celé enklávy. Po počáteční analýze stavu přistoupil k návrhu studie, rozdělil území do jednotlivých sídel, navrhl jejich kategorizaci a zpracoval charakteristiku. Při tom úzce spolupracoval s pracovníky Správy KRNAP nejen z odboru státní správy, ale i pracoviště IT.

Studie by měla být dokončena v 1. pololetí roku 2020 a stane se součástí zásad péče.

6. EKOLOGICKÁ VÝCHOVA A PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ

Cenu ředitele Správy KRNAP za rok 2018 získalo devět oceněných

Při v pořadí devátém předávání Cen ředitele Správy KRNAP¹ se laureáty stalo devět význačných osobností, které přispěly k rozvoji Krkonoš a povědomí o našich horách. Jsou jimi historik František Jirásko, strážce KRNAP Alfréd Pucher, přírodovědec Petr Miles (in memoriam), sběratel a historik Antonín Tichý, dokumentátorka Irena Bělochová, člen Horské služby Krkonoše Přemysl Kovářík, hospodář Martin Maček, in memoriam, historik Jan Luštinec a publicistka Eliška Pilařová.

Smyslem tohoto ocenění je vyzdvihnout lidi, kteří svým životem a prací znamenají či znamenali přínos pro Krkonoše. „Při mém loňském prvním předávání Cen ředitele Správy KRNAP jsem si uvědomil, že je škoda každý rok vybrat jen pět laureátů, když osobností, které by si toto ocenění zasloužily, je mnohem více. Letos se nám sešly kvalitní nominace, tak jsme se s ostatními členy Výboru² rozhodli ocenit dokonce devět osobností,“ říká ředitel Správy KRNAP Robin Böhnisch. Nominace laureátů Ceny ředitele Správy KRNAP posílala v hojných počtech veřejnost. V letošním roce Výbor vybíral ze tří desítek návrhů.

Laureáti, resp. jejich zástupci převzali z rukou ředitele Správy KRNAP Robina Böhnische ceny v podobě Krakonoše. Ty vyrobil jako drátěné plastiky Ladislav Šlechta z Harrachova technikou smyček. Předlohou mu bylo nejstarší vyobrazení Krakonoše tak, jak jej známe z Hellwigovy mapy Slezska z roku 1561. K výrobě jedné sošky bylo zapotřebí přibližně 30 metrů železného taženého žíhaného drátu, který musí být pro potřeby pletení tvárný a měkký. Výroba jednoho Krakonoše zabrala více než 30 hodin.

Krátké videoportréty všech oceněných najdete na <https://youtu.be/0jmG-TkGwRQ>

Cenu ředitele Správy KRNAP již obdrželi:

za rok 2010: Josef Fanta, významný odborník na problematiku lesa

Pavel Klimeš, krajinný ekolog

Valerián Spusta, lavinový specialista a dlouholetý horský záchranář

Jiří Bruník, in memoriam, fotograf Krkonoš

za rok 2011: Marie Kubátová, spisovatelka

Theodor Lokvenc, významný lesnický odborník

Jiří Havel, fotograf

Oldřich Lábek, in memoriam, lesník, bývalý ředitel Správy KRNAP

za rok 2012: Miroslav Klapka, první ředitel Správy KRNAP

Miroslav Chadim, bývalý člen Horské služby

¹ Cena ředitele Správy Krkonošského národního parku vyzdvihuje osobnosti, které svou prací, výkony či občanskými aktivitami představují či představovaly významný přínos pro Krkonošský národní park či Krkonoše jako region.

² Výbor Ceny ředitele Správy KRNAP se skládá z vedoucího oddělení styku s veřejností (Radek Drahný), náměstka ředitele (Jakub Kašpar), předsedy Svazku měst a obcí (Jan Sobotka) a zástupce Horské služby Krkonoše (Pavel Jirsa).

- Čestmír Klos, novinář a bývalý redaktor časopisu Krkonoše
Josef Šourek, in memoriam, botanik
- za rok 2013: Jana a František Tauchmanovi, vedoucí folklorního souboru
Špindleráček
Jaroslav Koldovský, dlouholetý člen Horské služby Krkonoše
Jan Štursa, botanik a bývalý ředitel Správy KRNAP
Otokar Štětka, in memoriam, první náčelník Horské služby Krkonoše
- za rok 2014: Jan Vaněk, zoolog
Slávka Hubačiková, lidová vypravěčka
Jaroslav Hovorka, bývalý člen Horské služby
Jan Materna, zoolog
Jiří Novák, in memoriam, bývalý ředitel Správy KRNAP
- za rok 2015: Jan Jeník, botanik
Josef a Jarmila Waldmannovi, organizátoři kulturního dění v Pasekách
nad Jizerou
Milena Kociánová, geobotanička
Roman Odvárko, dlouholetý člen Horské služby Krkonoše
Vladimír Šatný, in memoriam, bývalý vedoucí odboru ochrany přírody
Správy KRNAP
- za rok 2016: Petr Kadleček, lesník
František Krahulec, botanik
Miroslav Kubát, starosta Jablonce nad Jizerou
Tomáš Filka, dlouholetý člen Horské služby Krkonoše
Josef Sekyra, geolog, in memoriam
- za rok 2017: Antonín Jurásek, lesník
Miloslav Bartoš, historik
Jiří Dunka, bývalý náčelník Horské služby Krkonoše
Aleš Suk, pedagog
Jan Messner a Štefan Spusta, in memoriam, bývalí členové Horské
služby

Pasecký Památník zapadlých vlastenců má prestižní „bronz“ v soutěži Gloria musealis

Generální rekonstrukce celé budovy i expozice pasecké pobočky Krkonošského muzea Správy KRNAP – Památníku zapadlých vlastenců získala III. místo v soutěži o Cenu Gloria musealis v kategorii Muzejní počin roku 2018!

„Každé ocenění naší práce nás těší. Rekonstrukce paseckého Památníku se opravdu povedla a mě moc těší, že to zaregistrovali i odborníci a oceněním to potvrdili,“ říká

ředitel Správy KRNAP Robin Böhnisch. „Současné expozice důstojným způsobem prezentují odkaz našich předků a to vnímám jako velice důležité,“ dodal.

„Přebírat ocenění ve společnosti Muzea umění Olomouc, Národního technického muzea či Muzea Kampa pro nás byla velická čest,“ říká náměstek ředitele Správy KRNAP Jakub Kašpar, do jehož gesce Krkonošská muzea náleží. V pražském Obecním domě ocenění převzal spolu s ředitelkou Krkonošských muzeí Blankou Zázvorkovou a vedoucí paseckého Památníku zapadlých vlastenců Andreou Bariakovou. „Díky patří také autoru expozice, architektům Čejkovi a Rafaj a realizační firmě Mplus. Moc děkujeme za důvěru litoměřické diecézi římsko-katolické církve, jíž objekt patří, a zejména panu faráři Mikuszewskému,“ dodává Kašpar a uzavírá: „Největší starost mi dělalo, jak se výsledek bude líbit paseckým, především panu Waldmannovi, který v roce 1958 založil. Mám radost o to větší, že pan Waldmann i další Pasečáci byli spokojeni už při otevření nové expozice a Gloria musaealis snad potvrzuje, že se společná práce povedla.“

Památník zapadlých vlastenců sídlí v budově bývalé fary v Pasekách nad Jizerou od svého založení v roce 1958. Správa KRNAP objekt spravuje od roku 1980. Před rekonstrukcí byla budova již v nevyhovujícím technickém stavu. Rizikem byly statické trhliny, vysoká vlhkost i nevhodné dispoziční řešení. Projekt kromě celkové rekonstrukce technicky a stavebně již nevyhovujícího objektu zahrnoval také modernizaci stávající expozice. Projekt rekonstrukce stavby připravoval ateliér Jana Chaloupského a návrh nové expozice připravili architekti Miloslav Čejka a Monika Rafaj. Témata expozičních prostor se nezměnila, ale jsou dnes prezentována v moderním hávu, který ale zachovává původního ducha expozice. „*Rádi používáme motto, které pochází od našich návštěvníků – k Zapadlým vlastencům jako domů,*“ říká vedoucí Památníku Andrea Bariaková.

Projekt stavební a expoziční obnovy byl finančně podpořen z prostředků EU v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) zaměřeného na podporu muzeí (zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví).

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Kampaň Není zvěř jako zvěř

V loňském roce navštívilo Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo téměř 3,8 milionu lidí. To je úctyhodné číslo, které dokazuje, že příroda Krkonoš je stále lákavější cílovou destinací. Negativními dopady turistických výletů je ale množství odpadků, které po sobě turisté v parku zanechávají. Těch nevhodně se chovajících turistů není sice mnoho, ale při představě, jak dlouho odhozené odpadky v přírodě, zvláště té horské, přežívají, je obava o krkonošskou přírodu na místě. Každoročně se konají sběračské akce, aby následky jejich chování napravily. Při takové akci letos na jaře pracovníci Správy KRNAP a dobrovolníci sesbírali skoro tři tuny odpadu, které se u turistických cest objevily po zimní sezoně. Ačkoli by si zasloužilo ocenění, s jakým nasazením se daří

Krkonoše odpadků zbavit, ideální by bylo, kdyby se sběračské akce vůbec konat nemusely. Správa Krkonošského národního parku se proto rozhodla vyhlásit boj proti odpadkům a 29. května odstartovala v rámci projektu Partner KRNP osvětovou informační kampaň.

Cílem kampaně, která trvala dva měsíce, bylo upozornit návštěvníky parku, aby dbali na to, že po nich v parku nesmí zůstat odpadky. Příroda si s nimi totiž sama poradit nedokáže. „Na horách nejsou rozmístěny odpadkové koše. Do národního parku nepatří. Odpadkové koše mají své místo v městských parcích, nikoli v přírodě, kde by jejich obsah byl vystaven nejen povětrnostním vlivům, ale i divokým zvířatům. Prostě, co si do přírody přineseme, musíme si i odnést“, uvedl ředitel Krkonošského národního parku Robin Böhnisch.

Nejčastějšími odpadky, které v parku po návštěvě lidí zůstávají, jsou PET lahve, obaly od sušenek, igelitové sáčky, vlhčené ubrousky, plechovky nebo nedopalky cigaret. Jejich doba rozkladu je podle druhu od 15 až do 250 let. Zatímco u některých druhů odpadků téměř všichni víme, že se budou rozkládat desítky až stovky let (jako například PET lahve), u jiných je to pro mnohé možná překvapení. Takovým odpadem jsou třeba vlhčené ubrousky, které jsou vyráběny z umělé textilie, proto se nerozpadnou stejně rychle jako toaletní papír, ale až za několik set let. Mezi odpadky na horách se však objevují i překvapivější nálezy. Při letošním jarním úklidu se pracovníkům Správy a dobrovolníkům podařilo nalézt pneumatiky od aut, boty, ztracené lahve alkoholu nebo lyžařské hůlky. „Občas nad tím zůstává rozum stát,“ dodává Böhnisch.

Inspirací pro kampaň, ve které různé druhy odpadků dostávají rodové a druhové jméno, kterými se běžně označují zvířata nebo rostliny, byly pro tvůrce kampaně především pozoruhodné názvy fauny a flory krkonošské přírody. Odpadky v krkonošské přírodě se s určitou mírou nadsázky stávají invazivními druhy, pro které realizátoři kampaně identifikovali novou čeleď – čeleď odpadkoušovitých. Z nejčastěji se vyskytujících druhů v Krkonoších lze jmenovat zejména petlahvoně odhozence, vlhčence ubrouskového, sáčkovce šustilku nebo obalíka sušenkovitého. Lidmi zavlečené druhy z přírody nemizí, ba naopak se rozmnožují co do počtu i druhů. V příštích týdnech se vypraví v rámci kampaně do Krkonoš expedice mladých zoologů, jejímž cílem bude vytvoření taxonomie všech odpadkoušů, které se v krkonošské přírodě objevují. S tvory čeledi odpadkoušovitých se budeme moci setkávat zejména na profilech „nenizverjakozver“ – konkrétně na Facebooku a Instagramu. Jakou formou? Tandem mladých výzkumníků (zoologů), Alice a Lukáš, se s uživateli sociálních sítí budou dělit o důležité poznatky ze života odpadkoušů zavlečených do KRNP/KPN.

Hlavním komunikačním kanálem kampaně byly sociální sítě, a to i díky možnosti komunikovat spontánní edukační a informační obsah zábavnou formou. Podpořeny byly také bannerovou a videoreklamou.

Významný edukativní charakter měl v kampani výukový materiál ve formě atraktivního online gamebooku. Využití gamebooku pro vzdělávání patří mezi zcela originální a nové formy projektového vyučování, které odráží současné pedagogické trendy. Vzdělávací program „Ztraceni v bouři Krkonoš“ provedl čtenáře příběhem žáků 8. třídy, kteří se ztratili v Krkonoších. Přitom vstupovali do nejrůznějších situací a vztahů s odpadkouši. Příběh obsahuje řadu odkazů na základní ideu kampaně „Není zvěř jako zvěř“ a nenásilnou formou seznamuje žáky se základními znalostmi chování v přírodě. Tato

forma vzdělávacího programu rozvíjí nejen vědomosti ústředního tématu, ale také obecné kompetence žáků, včetně čtenářské gramotnosti, schopnosti porozumět textu, dovednosti samostatně se rozhodovat a uvědomovat si následky svých voleb.

Dalšími komponenty informační kampaně byly červnové kontaktní akce v krajských městech spádové oblasti KRNAP (PHA-D10-D11). Jejich ústředním prvkem byl ekologický bar aktivit založený na zážitkové pedagogice (rozpoznávání stop a také zvuků/hlasů reálných zástupců fauny od zástupců čeledi odpadkoušovitých, určování délky života odpadkoušů (doby rozpadu odpadků), workshop k tvorbě bajek o odpadkouších, další kvízové hry, fotokoutek s lesním zátiším). V období nejvyšší návštěvnosti hor, v první polovině července, se pak kontaktní akce přemístily přímo na výchozí místa turistických tras v Krkonoších. Turisté obdrželi praktický návod na cestu, KPZ (kompostovatelný sáček na odpadky, rukavici atd.) a QR kód s odkazem na atlas čeledi odpadkoušovitých. Děti ho mohly získat také ve formě pásky na ruku. Při návratu z hor mohli turisté sdílet svou vzornou návštěvu hor v rámci fotokoutku s odlovenými odpadkouši přímo na sociální síti. Děti navíc obdržely bajky, které vznikaly v průběhu kampaně. Projekt symbolicky kulminuje na nejvyšším bodě České republiky a na vrcholcích dalších hor, které jsou součástí hřebenového pásu Krkonoš. Přibližováním k vrcholu KRNAP/KPN se měnil obsah aktivit, který směrem ke zmíněnému hřebeni nabíral na cílení a větším důrazu na „call to action“ aktivity, jejichž účelem je motivovat návštěvníky parku k akci, a to nejen k tomu, aby si odnášeli s sebou vše, co si do prostoru parku přinesou, ale také ke sběru odpadků.

Formu pozvánky na kontaktní akce měly rozhlasové spoty na regionálních rádiích a CLV v krajských městech. Na příjezdech do KRNAP/KPN potkávali turisté klíčový vizuál na formátech billboardů a hypercubes. Přímou v Krkonoších se bylo možné potkat s kampaní také na odpadkových koších na zachytných parkovištích a ve formě plakátů a letáků také u partnerů KRNAP a v dalších ubytovacích zařízeních a informačních střediscích.

Seznam míst, kde proběhly happeniny:

11. 6. Liberec / 15. 6. Praha / 19. 6. Pardubice / 20. 6. Hradec Králové

1.–13. 7. výchozí místa turistických tras v KRNAP

Linky na sociální síti:

<https://www.facebook.com/nenizverjakozer/>

<https://www.instagram.com/nenizverjakozer/>

Harrach se dočkal ocenění

Kniha Jan Nepomuk hrabě Harrach, kterou Správa KRNAP vydala v loňském roce, získala ocenění Kniha roku Libereckého kraje v kategorii Monografie. Více než tři set stránková kniha autora Jana Luštince odhaluje tohoto českého šlechtice v dosud nevídané šíři.

Hrabě Jan Nepomuk František Karel Harrach se narodil roku 1828 ve Vídni jako syn vzdělaného, vlastenecky orientovaného Františka Arnošta hraběte Harracha (1799–

1884) a jeho manželky Anny Marie Terezie, rozené princezny z Lobkowicz (1809–1881). Jistě i to se stalo příčinou, proč hrabě Jan záhy začal zvýšenou měrou pociťovat své české kořeny. Doba, do níž vstoupil, se vyznačovala řadou pronikavých proměn a k řadě přispěl i on sám. Harrachové vždy patřili k vysoce postaveným rodům a disponovali navíc značným majetkem. Již od 17. století vynikali jako zdatní hospodáři, kteří dokázali se svým majetkem rozumně, ohleduplně nakládat a zároveň si dokázali udržet dobré a v případě hraběte Jana i mimořádné sociální citění.

S odstupem více než stovky let můžeme na první místo Janových zásluh postavit boj o českou menšinu ve Vídni. Také přínos v oblasti hospodářské byl mimořádný, Harrach byl mimo pochybnost úspěšný a vzdělaný podnikatel a vynikající hospodář. Podpora kultury, turistiky i dalších činností, hmotná a morální, se dá pro velký rozsah jen obtížně zmapovat, a to tím spíše, že Jan ji nezřídka prováděl skrytě.

Oceněná kniha přibližuje čtenářům tohoto velikána naší minulosti a odhaluje čtenářům nejedno tajemství z jeho života.

Knihu je stále ke koupi u dobrých knihkupců nebo na pultech informačních center Správy KRNAP v Harrachově, Vrchlabí, Špindlerově Mlýně nebo Peci pod Sněžkou a stejně tak i v Krkonošském muzeu Správy KRNAP v Jilemnicích.

Krkonošskému národnímu parku je 56 let

Krkonošský národní park oslavil 56 let od svého vyhlášení. 17. května 1963 byla završena snaha generací odborníků a vědeckých institucí o vyhlášení Krkonoš národním parkem. Tenko krok logicky navazoval na vyhlášení Karkonoského Parku Narodowego na polské straně hor, které nastalo o čtyři roky dříve (1959). Polský KPN tedy oslavil své šedesátiny!

Správa KRNAP se snaží zachovat nebo zlepšit přírodní prostředí našeho nejstaršího národního parku. Přispívají k tomu i dlouhodobé ochranné aktivity Správy KRNAP. Díky možnosti čerpat evropské dotace se Správě KRNAP navíc daří směřovat finanční prostředky do rozvoje turistické infrastruktury, oprav komunikací či do ochranných opatření. Jen v současném plánovacím období od roku 2014 se nám pro Krkonoše podařilo získat 533 132 254 korun.

O zlepšujícím stavu životního prostředí Krkonoš svědčí i návrat řady druhů do Krkonoš. V horských potocích a říčkách se opět zabydlela vydra, svá klidná místa si zde našel rys ostrovid, prostor pro život zde nachází i datlík tříprstý. Naopak kombinace negativních faktorů (mizející životní prostor, rušení návštěvníky, predace,...) dovedla ikonického černého rytíře Krkonoš – tetřívka obecného – na hranici přežití. Daří se krkonošským loukám, o které se s finanční podporou Správy KRNAP starají zdejší hospodáři. Díky jejich péči se na ně vrací violka sudetská nebo celá řada orchidejí.

Krkonošský národní park za dobu své existence má za sebou řadu mezníků – výstavbu velkokapacitních rekreačních objektů, odborovou rekreaci, imisní kalamitu, rozvoj

sjezdového lyžování, boom apartmánového bydlení. Přes tyto všechny vlivy se ale odborníkům daří uchovávat vzácnou krkonošskou přírodu v dobrém stavu.

Krkonošský národní park byl vyhlášen především pro ochranu jedinečné arko-alpínské tundry na hřebenech, výrazné stopy zalednění a drsného klimatu, subarktická rašeliniště, rozsáhlé lesní porosty a horské květnaté louky. Ochranu si zaslouží pozůstatky vlivu skandinávského ledovce (glaciální relikty), jako například všivec krkonošský, vrba laponská nebo endemity zvonek český či vřetenovka krkonošská. Unikátem je také například endemické společenstvo – morušková kleč.

Jedinečnost krkonošské přírody si uvědomovali i naši předchůdci. Jan Nepomuk hrabě Harrach zřídil v roce 1904 první krkonošskou rezervaci na Strmé stráni v závěru Labského dolu. Aktivity dalších milovníků krkonošské přírody, mezi které lze zařadit například Josefa Šourka, Zdeňka Pilouse či Jindřicha Ambrože, vyvrcholily v roce 1963 právě vyhlášením Krkonošského národního parku.

V Krkonoších o tři tuny odpadků méně!

Tři stovky pracovníků Správy KRNAP a dobrovolníků z řad veřejnosti vyrazily koncem minulého týdne na turistické cesty vedoucí Krkonošemi s cílem vysbírat pohozené odpadky, které se objevily po zimní sezóně. Přestože na některých hřebenových cestách ještě leží sníh a dobrovolníci tam tedy neuklízeli, tak výsledkem jejich dvoudenního snažení jsou skoro tři tuny odpadu.

Akce Čisté Krkonoše, jak se jarní a podzimní úklid Krkonoš nazývá, je součástí přeshraničního projektu Partner Krkonošského národního parku. Dobrovolníci tedy vyrazili nejenom v Čechách, ale i v Polsku. Mezi největší „zajímavosti“, které našli, patří pneumatiky od aut, boty, ztracené lahve s nenačatým alkoholem nebo lyžařské hůlky.

Pohozené odpadky jsou jeden ze zlovyků člověka jako hosta v přírodě: Zatímco přinést si občerstvení do hor není problém, odnést prázdné obaly s sebou někteří návštěvníci za samozřejmost nepovažují. V přírodě se odpadky rozkládají jen velmi pomalu. Například papírový kapesníček se rozkládá 4 týdny, plastová taška 25 let a PET lahev 100 let. V horách proto více než kde jinde platí, že co si s sebou do přírody přineseme, musíme také zase odnést.

Horská služba opět proškolila strážce KRNAP

Strážci Krkonošského národního parku jsou v terénu každý den a mohou být prvními, kteří se dostanou ke zraněnému nebo lékařskou pomoc vyžadujícímu turistovi. Proto Správa KRNAP již poněkolikáté požádala kolegy z Horské služby Krkonoše o školení první pomoci. Takové školení proběhlo v minulých dnech na Vosecké boudě.

„Během dvoudenního školení se čeští i polští strážci zaměřili na základní první pomoc,“ říká vedoucí Terénní služby Správy KRNAP Jiří Marek. „Nacvičili jsme postupy při úrazu v horách, udržení základních životních funkcí, zastavení masivního krvácení, resuscitaci, postupy při alergických reakcích, diagnostiku hypoglykemie, ale také na správnou komunikaci s Horskou službou a záchranáři obecně,“ doplnil. Na praktických příkladech strážci procvičovali i případnou pomoc členům HS při ošetřování zraněného

a jeho transportu. „Znalost poskytování první pomoci by měla být jednou ze základních lidských dovedností. Je chvályhodné, že pracovníci Správy KRNAP pravidelně podobná školení absolvují, protože teoretická dovednost bez zažité praxe moc k užítku není. V horách jsou stále a turisté v nouzi od nich logicky mohou žádat pomoc. Pak je nezbytné, aby byli schopni provést základní první pomoc a především věcně komunikovat se záchranáři,“ uvedl náčelník Horské služby Krkonoše Pavel Jirsa.

Školení proběhlo v rámci přeshraničního projektu Zintenzivnění informační a strážní služby v Krkonoších, který byl podpořen prostředky z programu Interreg V-A Česká republika – Polsko prostřednictvím Fondu mikroprojektů Euroregionu Glacensis.

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Pes uštvál jelena. Své psy musíte mít pod kontrolou!

Letošní případ psem uštvaneho jelena opět rozvířil diskusi nad pohyb psů po národním parku. Nad Studeným kolenem pod Špindlerovým Mlýnem volně pobíhající pes štvál jelena, který následně spadnul ze čtyřmetrové opětné zdi na silnici a na místě se zabil. Podle očitých svědků se jednalo o huskyho s postrojem. Jeho majitel nebyl nikde v dosahu.

Na polské straně Krkonošského národního parku pes musí být přímo na vodítku. Na české straně hor není vodítko nutné, pes ale musí být pod jednoznačnou kontrolou svého pána. To ovšem znamená, že musí být v dosahu svého pána, kdykoli odvolatelný zpět. V tomto případě majitel psa evidentně zanedbal své povinnosti a v důsledku této nedbalosti vznikla škoda převyšující 70 000 korun.

V průběhu celého roku registrujeme řadu konfliktů mezi majiteli psů a ostatními turisty, případně s divokými i hospodářskými zvířaty v Krkonoších. Stejně tak zvíř je volným pobíháním psů značně stresována. Prosíme majitele psů, aby si uvědomili, že i v případě domácího psa se stále jedná o šelmu a odpovědnost za jeho chování nese jeho majitel.

7. KRKONOŠSKÁ MUZEA

Krkonošské muzeum Vrchlabí

V roce 2019 bylo učiněno zásadní rozhodnutí zahájit práce na realizaci nového hlavního návštěvnického centra Správy KRNAP, tedy na úpravě budovy kláštera. Stavební práce byly zadány na základě výběrového řízení firmě Metrostav, která převzala staveniště z kraje roku 2020. Veškerá výstavní činnost a akce pro veřejnost se tedy stále odehrávají v areálu čtyř historických domků na kostelním náměstí. Odborná pracoviště včetně přístupné muzejní knihovny jsou v budově bývalé hasičské zbrojnice v Husově ulici 218.

V roce 2019 také byly zahájeny práce na výstavbě nového muzejního depozitáře v Hořejším Vrchlabí. Stavbu provádí na základě výběrového řízení vrchlabská stavební firma STAS. Z tohoto důvodu musely být přestěhovány sbírkové předměty z depozitáře v ulici Horská (areál Rotter), do provizorního depozitáře v areálu bývalého podniku Tesla v Hořejším Vrchlabí.

Na konci roku došlo k personální obměně v personálním osazení odborných pozic v muzeu. Dlouholetý etnolog Krkonošského muzea Mgr. Libor Dušek, PhD. ukončil k poslednímu listopadu své působení v naší instituci. Jeho úkoly na poli krkonošského národopisu převzala Mgr. Lenka Vejnarová. Z rodičovské dovolené se vrátila Mgr. Olga Hájková, která se ujala správy muzejní knihovny.

Krkonošské muzeum Jilemnice

Muzeum je zařízením Správy Krkonošského národního parku, finančně se podílí na provozu město Jilemnice. V daném roce se uskutečnila řada změn. Na místo vedoucího pracoviště nastoupil 1. ledna Bc. David Ulrych a dále 1. února Ing. Sabina Krausová. Řadu výstav a doprovodných akcí navštívilo 19 681 osob. Proti předchozímu roku je to nárůst.

14. září byla slavnostně otevřena nová expozice *Kostel sv. Alžběty a Jan hrabě Harrach a zahradnictví* v zahradním domku vedle zámku, zrekonstruovaném městem Jilemnice. Autory expozic jsou PaedDr. Jan Luštinec a PhDr. Jan Prostředník.

Probíhaly i stavení práce a údržba, jako renovace 47 oken v pivovaru a zámku, opravy a malování v expozicích, depozitářích a kanceláři. V pivovaru bylo kompletně vyměněno zabezpečovací zařízení. Zavedeny byly elektronické pokladny.

Dokončena byla digitalizaci sbírkových fondů z projektu Zvýšení ochrany a zpřístupnění sbírkových fondů Krkonošského muzea – Jilemnice. Nedostatek financí ovlivnil nákupy a restaurování. Externím restaurováním prošly 3 kusy chladných zbraní a 1 střešní okapní váza, konzervátorský zásah neminul betlém Františka Petrůky a řadu dalších předmětů. Muzeum zapsalo 111 přírůstkových čísel, tedy 160 předmětů. K nejzajímavějším patří kresba Paseka od Františka Kavána z 90. let 19. století, smaltovaný městský znak Jilemnice z 50. let 20. století a vývěsní štít likérky Jana D. Honců z Horních Štěpanic. Knihovna se rozrostla o 13 publikací.

Památník zapadlých vlastenců Paseky nad Jizerou

Po komplexní rekonstrukci a otevření nových expozic pracuje památník v běžném režimu. Sbírkové předměty jsou stále provizorně uloženy v bývalé škole v Rokytnici nad Jizerou, odkud budou později přestěhovány do nového depozitáře ve Vrchlabí.

Výstavy

Krkonošské muzeum Vrchlabí (KMV)

Historický dům čp. 222

10. 12. 2018 – 10. 2. 2019 **Od milimetru k mikrometru** – výstava o historii a současnosti vrchlabské továrny Škoda Auto.

12. 2. – 28. 4. **Malé světy** – Autorská výstava fotografií Jana Mendřického. (kurátorka B. Zázvorková)

14. 5. – 1. 9. **Dětský svět** – Hlavní sezónní výstava ze sbírek našeho muzea. (kurátor L. Dušek)

10. 9. – 24. 11. **Nejen Krkonoše** – Tvorba fotoklubu Camera z polského města Boleslawiec. (kurátorka B. Zázvorková)

3. 12. – 19. 1. 2020 **Biblické Vánoce** – biblické příběhy doplněné o výtvarná díla studentů vrchlabského gymnázia. (kurátoři L. Dušek, L. Vejnarová)

Historický dům čp. 224

4. 8. 2018 – 6. 1. 2019 **Krása perníku** – výstava perníků Dany Holmanové

5. 2. – 26. 5. **Vrchlabsko na obrazech Jana Šmída** – výstava krajinomaleb vrchlabského autora z 2. poloviny 20. století. (kurátorka J. Antošová)

4. 6. – 21. 8. **Proměny kostelního náměstí** – výstava plánů, historických vyobrazení a digitálních rekonstrukcí Gabriely Wohankové. (kurátor J. Louda)

3. 9. – 8. 12. **Vrchlabí – Boleslawiec** – představení nového modelu Vrchlabí z doby kolem roku 1850 realizovaného M. Švecem a snímky modelu slezského města Boleslawiec pořízeného ze společného přeshraničního projektu EU. (kurátoři B. Zázvorková, J. Louda)

17. 12. – do odvolání **Stavební proměny Vrchlabí** – rozšíření stálé expozice k dějinám města o stavení tematiku s novým modelem coby ústředním exponátem. (kurátoři J. Louda, B. Zázvorková).

Krkonošské muzeum Jilemnice (KMJ)

Zámek:

30. 11. 2018 – 3. 2. 2019 **Slyšte, jaká radost** (J. Luštinec)

8. 2. – 24. 11. **Retrovýstava, aneb zaměřeno na domácnost** (D. Ulrych)

29. 11. – 2. 2. 2020 **Ej, noviny převeselý** (D. Ulrych)

Malá výstavní síň v č. p. 1:

26. 10. 2018 – 24. 2. 2019 **Velká válka** – K 100. výročí ukončení (D. Ulrych)

1. 3. – 6. 10. Krakonoš – **Bájný duch hor** (D. Ulrych)
11. 10. – 29. 3. 2020 **Za drahými kameny do pravěku** (M. Witkowski)
- Erbovní sál v č. p. 1:
30. 11. 2018 – 10. 3. 2019 **Náš Krtek** (K. Miler)
15. 3. – 9. 6. **Karel Hník – Bejvávalo na horách** (K. Hník)
14. 6. – 29. 9. **Miluše Chovancová – Kouzlo výšivky** (M. Chovancová)
4. 10. – 10. 11. **13 autorů známkové tvorby** (M. Říha)
15. 11. – 23. 2. 2020 **Tibet** – Výstava k 60. výročí povstání tibetského lidu (J. Flousek)

Památník zapadlých vlastenců Paseky nad Jizerou (PZV)

Rekonstrukce Památníku a zbudování nové expozice bylo korunováno 16. 5. 2019 v Praze v Obecním domě převzetím ceny *Gloria musealis* za 3. místo v kategorii muzejní počin roku 2018. Roku 2019 se tak opět provoz památníku mohl vrátit do běžného režimu. Vedle stálých expozic byly připraveny tyto výstavy:

15. 12. 2018 – 31. 10. **Z depozitářů muzea** – výstava zajímavých předmětů ze sbírek paseckého památníku.

15. 12. 2018 – 31. 10. **60. let památníku** – přiblížení minulosti tohoto zařízení.

30. 11. – 31. 10. **Symbolika barev v liturgii** – výstava liturgických nádob, knih a rouch z přelomu 19. a 20. stol. (kurátor A. Bariaková)

1. 12. – 31. 5. 2020 **Paseky štětcem i perem...** – výstava maleb a kreseb Jarmily a Jana Smetanových. (kurátor A. Bariaková)

Další akce pro veřejnost

Krkonošské muzeum Vrchlabí

Velké jednorázové akce:

Roční cyklus velkých jednorázových akcí je v Krkonošském muzeu Správy KRNAP již ustálený tak, jak ho veřejnost zná. Řada z těchto akcí probíhá v rámci udržitelnosti přeshraničního česko-polského projektu *Zahrady živé kultury*.

5. 3. **Masopustní outerek** – šestý ročník obnovených masopustních tradic opět sestával z průvodu tradičních i novodobých masek za doprovodu řízné muziky z kostelního náměstí na zámek za starostou a na náměstí, kde byla sehrána satirické divadelní masopustní hry na aktuální téma. Tradiční element byl zdůrazněn inscenováním zdejšího „běhu bláznů“ a pořízením masek „slaměných“, které zhotovil pan Urík z Poniklé.

16. 4. **Velikonoční dílničky** – velikonoční jarmark v muzeu i z prostorových důvodů nahradil program pro děti, kdy si mohli ozdobit kraslici či se naučit plést pomlázku.

17. 5. **Hravá muzejní noc** – program navazoval na probíhající hlavní sezonní výstavu, během něho vystoupily dětské soubory Liščata ze ZŠ Školní a zpěváčci 3. třídy ze ZŠ nám. Míru. Divadelní soubor Lipany sehrál představení Polífkova pohádka.

21. 6. **Svatojánská noc** – v červnu ožívá zahrada za čtyřmi domky na kostelním náměstí akcí směřovanou spíše kulturně, než muzejně. Přesto nechyběly tradiční činnosti jako stlaní svatojánské postýlky a další bylinkářské aktivity pro malé i velké. Pokřtěna byla kniha Lidová kultura západních Krkonoš a ve dvou blocích vystoupila kapela Acoustic front. Závěr patřil ohňové show skupiny Sinister z Prahy.

2. 7. – 25. 8. **Řemeslnické léto** – již po dvaadvacáté v podloubí čtyř historických domků prezentovali svůj um řemeslníci tradičního i netradičního zaměření. V rámci akcí proběhly i kurzy zaměřené na – **Tkaní** Květy Gabesamové, paličkování, drátování a technika Tiffany – **Letní motýl a Zrcadlo s motýlem** Marcely Hovadové, **Pleteme ze šustí** byl kurz Jarmily Horné. **Pletení ošatek** učil pan Urík, **klasické drátování** Eva Valušiaková.

30. 8. **Dožínky v muzeu** – představení nového CD Krkonošských písní odpovídal i další program, v rámci něhož vystoupily soubory Špindleráček, ochotnické sdružení Montalban s Krkonošskými poudačkami, zejména pak žáci a učitelé ZUŠ Karla Halíře s živým provedením písní z prezentovaného CD.

30. 11. **Vánoční jarmark** – kvůli uzavření kláštera proběhl opět v prostoru KCEV Krtek. V rámci kulturního programu nechybělo tradiční zpívání koled se souborem NAVÁHUTĚ, proběhl křest DVD Krkonošské tance a vystoupení souboru Špindleráček a loutkové představení souboru Čmukaři.

Série úterních přednášek "Pod Kočkou":

Tradiční cyklus přednášek pokračoval také na začátku roku 2019 od ledna do března, zpravidla každé druhé úterý od 17 hodin v historickém domku č. p. 222 na kostelním náměstí.

15. 1. **Reformace a rekatolizace ve Slezsku a Kladsku v 16. – 18. století** – František Jirásko představil téma, jemuž věnoval i svou poslední knihu.

29. 1. **Po stopách velkých šelem** – Michal Bojda z hnutí Duha představil práci terénního zoologa.

12. 2. **Zapomenutý vrchlabský krajinář** – Jana Antošová připomněla malíře Jana Šmída a jeho dílo.

26. 2. **Co se píše v naší kostře** – antropoložka Marcela Horáková přiblížila vypovídací hodnotu kosterních archeologických nálezů v přihlédnutím k dílčím výsledkům průzkumu na kostelním náměstí.

12. 3. **Tropický prales na úpatí Krkonoš** – paleontolog Václav Mencl se věnoval karbonskému období v našem regionu.

26. 3. **Neznámí hrdinové mluvili i německy** – historiky Martin Krsek připomněl několik osudů německých antifašistů.

Mimořádné přednášky a prezentace:

26. 6. **Proměny kostelního náměstí** – Jiří Louda a Gabriela Wohanková formou přednášky a promítání digitálních rekonstrukcí doplnili právě probíhající výstavu.

26. 10. **Sváteční paličkování** – kurs vánočních dekorací Marcely Hovadové.

Muzejní pedagožka Bc. Anna Rybišárová připravila zejména k aktuálním výstavám programy pro mateřské a základní školy i domy dětí a mládeže. V roce 2019 jich realizovala 23. Jeden speciální byl pak určen pro seniory. Muzejní pedagožka se též podílela na doprovodném programu velkých akcí, jako jsou Muzejní noc, Svatojánská noc a Dožínky. Tuto nabídku využilo přibližně 650 osob. Pro potřeby výstavy v Jilemnici pak připravila herní prvek „Retro kufr“.

Krkonošské muzeum Jilemnice (KMJ)

Kulturní akce konané v Krkonošském muzeu:

- 17. 1. ČKA Klub Betanie – **Vyprávění o zajetí v Súdánu**. Přednáška, Petr Jašek
- 29. 1. KMJ – **Kotel v Krkonoších**. Slavnostní odhalení obrazu, uvedli PhDr. Michael Zachař, PaedDr. Jan Luštinec
- 31. 1. KMJ – **Češi na frontách 1. svět. války**. Přednáška, doc. Mgr. Jiří Hutečka, Ph.D.
- 4. 2. ČKA Klub Betanie – **Pravda vítězí?...** Přednáška, Jindřich Šídlo
- 7. 2. KMJ – **Retrovýstava**. Vernisáž výstavy
- 20. 2. KMJ + MO STP Jilemnice – **Retrovýstava**. Přednáška, Bc. D. Ulrych
- 16. 3. KMJ – Karel Hník, **Bejvávalo na horách**
- 4. 4. ČKA Klub Betanie – **Život ve vesmíru**. Přednáška, dr. Jiří Grygar
- 9. 5. ČKA Klub Betanie – **Nepilovský večer**. Pořad, dr. Helena Mevaldová
- 7. 6. KMJ – **Noc na zámku**. Muzejní noc, komentované prohlídky
- 8. 6. KMJ – **Šaty na jilemnickém zámku**. Výstava + komentované prohlídky
- 20. 6. ČKA Klub Betanie – **Fenomén Vlasta Burian**. Pořad, J. B. Sturz, M. Prokopcová
- 30. 7. KMJ – Skupina polských studentů. **Dějiny západních Krkonoš**. Komentovaná prohlídka, Bc. D. Ulrych
- 14. 9. Město Jilemnice, Muzeum Českého ráje v Turnově, KMJ – **Kostel sv. Alžběty**, Jan hrabě Harrach a zahradnictví. Slavnostní otevření nových expozic, Mgr. Vladimír Richter, PaedDr. Jan Luštinec, Bc. David Ulrych, PhDr. Jan Prostředník, Ph.D.
- 26. 9. DED + KMJ – **Hrabě Jan Nepomuk Harrach a turistika**. Přednáška PaedDr. Jan Luštinec
- 3. 10. ČKA Klub Betanie – **Mnichovská zrada a nacistická okupace českých zemí**. Přednáška plk. gšt. PhDr. Eduard Stehlík, Ph.D.

18. 10. ČKA Klub Betanie – **Jan hrabě Harrach v myšlenkách a korespondenci.** Literárně-hudební večer, Mgr. Pavel Hoza, PaedDr. Jan Luštinec

24.10. Muzeum Českého ráje v Turnově, KMJ – **Mezinárodní dny archeologie**, Kostel sv. Alžběty, Jan hrabě Harrach a zahradnictví, Za drahými kameny do pravěku. Přednášky, PaedDr. Jan Luštinec, PhDr. Jan Prostředník, Ph.D., Mgr. Martin Witkowski

14. 11. ČKA Klub Betanie – **Oslavme 30 let svobody.** Beseda, moderoval PaedDr. Jan Luštinec

26.11. Městská knihovna J. Havlíčka + KMJ – „**Zelený Vítěz**“. Pořad z cyklu Večery pod petrolejovou lampou, Montalban

4. 12. KMJ – **Krása (a tajemství) českých papírových betlémů 1900–1939.** Přednáška, Jaromír Tlustý

Kulturní akce konané mimo Krkonošské muzeum:

9. 2. Jilemnice, Zvědavá ulička – **Krasojízdy na rohačkách.** Bc. David Ulrych

14. 5. Pecka, hrad – **Stavební historie hradu Pecka.** Přednáška, Mgr. Martin Witkowski

31. 5. Městské muzeum a galerie v Hořicích – **Vývoj hradní architektury v našem kraji.** Přednáška, Mgr. Martin Witkowski

28. 7. Středisko ekologické výchovy Sedmihorky – **Pravěké osídlení na území Globálního geoparku UNESCO Český ráj.** Přednáška, Mgr. Martin Witkowski

31. 8. Martinice v Krkonoších – **Oslava 120 let provozu na trati.** Výstava. J. Krausová

5. 9. Technická univerzita v Liberci, (v rámci výtvarného sympozia, pořádaného BEZMEZER, o. p. s) – **Umění ve světle archeologie.** Přednáška, Mgr. Martin Witkowski

17. 9. Jilemnice, Galerie V kotelně – **Zbyněk Havlíček: 50 let od smrti básníka.** Výstava a čtení k výročí, Mgr. Martin Witkowski

13. 11. Gymnázium Turnov (pro Spolek rodáků a přátel Turnova) – **Hrady v Českém ráji a Podkrkonoší.** Přednáška, Mgr. Martin Witkowski

19. 11. Velký Vřešťov.(obecní úřad) – **Vývoj hradní architektury v našem kraji a hrad Velký Vřešťov.** Přednáška, Mgr. Martin Witkowski

20. a 22. 11. ZŠ Skálova Turnov – **Archeologie v Geoparku UNESCO Český ráj,** Přednáška, Mgr. Martin Witkowski

Památník zapadlých vlastenců Paseky nad Jizerou

20. 4. **Velikonoce v muzeu** – společné pletení pomlázek a beseda s Danielem Dědovským o velikonočních zvycích v Krkonoších

30. 11. **Všelijaké poudání** – křest knihy vyprávění paseckého písmáka Františka Karla Pacholíka

Publikační, přednášková a výzkumná činnost, mediální prezentace muzea

Krkonošské muzeum Vrchlabí

Publikační, přednáškové, výzkumné a vzdělávací aktivity odborných pracovníků:

Hlavním publikačním počinem Krkonošského muzea bylo dokončení trojdílné edice digitálních nosičů zaměřených na lidovou hudební kulturu. Cílem edice bylo toto bohatství regionu nejen zachytit, ale především ve srozumitelné formě předložit dnešnímu člověku a to tak, aby mohlo být opět živé. Nosiče jsou vybaveny bohatými tištěnými přílohami mimo jiné ve formě zpěvníků či návodů. K v loňském roce vydanému CD *Krkonošských koled* přibylo v letošním CD *Krkonošské písně* a DVD *Krkonošské tance*. Na realizaci se podíleli opět žáci a učitelé ZUŠ Karla Halíře ve Vrchlabí a členové souboru Špindleráček. Dalším větším publikačním počinem byl kniha *Lidová kultura západních Krkonoš ve světle Národopisné výstavy československé v Praze 1895*. Základním zdrojem byly materiály uchovávané v městském muzeu ve Vysokém nad Jizerou.

Mgr. Libor Dušek, Ph.D. (etnolog) pravidelně přispíval do městského zpravodaje *Puls* v rubrice Muzejní okénko, v časopisu *Krkonoše – Jizerské hory* (13 článků, 1 zajímavost a jedna recenze), jehož redakční rady je členem. Zejména šlo o rozhovory s pamětníky v rámci rubriky *Návštěva*, což je jeden z výstupů jeho pokračujícího etnologického terénního výzkumu formou sběru primárních dat prostřednictvím řízených rozhovorů s pamětníky. Vybrané rozhovory opět připravil ke knižnímu vydání. Přehled publikační činnosti L. Duška: *Podívej, podívej, jak se krotím. K historii tanečního folkloru Podkrkonoší a Krkonoš*. In: booklet k DVD *Krkonošské tance*. L. DUŠEK, L., HEJZLAROVÁ, T. a kol. *Kuchi Jewellery*. In. *Annals of the Náprstek Museum*, 40/2, s. 27–48, 2019

DUŠEK, Libor; MODRÁČKOVÁ, Dana; PEJCHOVÁ, Lucie; VÁVRA, Jiří: *Soubor podmaleb na skle v zrcadlových rámech v Krkonošském muzeu ve Vrchlabí. Historie a restaurátorský zásah*. In: Fórum pro konzervátory-restaurátory, 2019, s. 108–115. DUŠEK, L., *Za písničkou do hor. K historii lidové písně Podkrkonoší a Krkonoš*. In: booklet k CD *Krkonošské písně*.

DUŠEK, Libor a DĚDOVSKÝ, Daniel. (eds.). *Lidová kultura západních Krkonoš ve světle Národopisné výstavy československé v Praze 1895*. DUŠEK, L., *Krkonošští rodáci vzpomínají 3. Dramatické příběhy z válečných i poválečných let*.

Vedle bohaté přednáškové činnosti také vedl diplomní práci T. Lindrové na FTVS na téma *Krkonošští rodáci*. Mimo běžné spolupráce s médii stojí za zmínku tvůrčí podíl na scénáři a realizaci televizního programu *Tam na horách* pro pořad *Folklorika* České televize.

Mgr. Jiří Louda (historik) publikoval v časopisu *Krkonoše – Jizerské hory* jednu recenzi a jednu zajímavost, vedle zpráv v městském zpravodaji *Puls* také připravil jenu zprávu o literatuře pro sborník *Z Českého ráje a Podkrkonoší* a nekrolog s doplněním bibliografie M. Bartoše pro sborník *Krkonoše – Podkrkonoší*. Hlavním publikačním počinem bylo

spoluautorství obecním monografie: R. REIL, J. LOUDA, V. MÁLEK, O. VAŠAT, A. SUK: *Dolní Branná: Procházka dějinami obce v údolí Sovinky*. Z přednáškové činnosti lze zmínit celodenní školení v rámci projektu „Ambasador KRNAP“ a přednášku Proměny kostelního náměstí.

Nadále pracuje v redakčních radách odborných periodik *Z Českého ráje a Podkrkonoší a Krkonoše – Podkrkonoší*. Aktivní je v oblasti památkové péče jako konzervátor SPP pro ORP Vrchlabí a jako člen Komise pro regeneraci MPZ Vrchlabí. Je členem pracovní skupiny Kultura při RSK Královéhradeckého kraje. Pokračoval v dlouhodobé spolupráci s Českým rozhlasem na příležitostných reportážích s historickou tematikou z regionu a v České televizi se podílel na vysílání s tematikou krkonošských Vánoc v rámci pořadu Sama doma. Pro Správu KRNAP též vykonává korektorské práce při přípravě publikací dotýkajících se společensko-vědní tematiky.

Ing. Jakub Šimurda, DiS. (přírodovědec) v časopise *Krkonoše – Jizerské hory*, uveřejnil dva články *My junáci, Vrchlabáci* – z historie vrchlabského skautingu a *Páru střídá nafta* – střípky z nedávné minulosti lokálky z Martinic do Rokytnice. Z přednáškové činnosti je třeba zmínit celodenní školení v rámci projektu *Ambasador KRNAP*. Podílel se na monitoringu šelem na území *Krkonoš* v rámci soustavy *Natura 2000*, je též zapojen do projektů *Vliv struktury a fragmentace lesních ekosystémů Krkonoš na jejich ornitocenózy*, *Mezinárodní sčítání vodních ptáků*, *Akce Buteo* – monitoring dravců na území ČR liniovou metodou, *Odchyt a kroužkování ptáků na území Krkonoš* (výzkumný projekt Národního muzea). Je členem redakční rady ornitologického sborníku *Prunella*, dále členem České společnosti ornitologické, Ornitologické sekce při Správě KRNAP a Společnosti spolupracovníků Kroužkovací stanice Národního muzea v Praze.

Mgr. Lenka Vejnarová (knihovnice, od konce roku etnografka) publikovala v časopisu *Krkonoše – Jizerské hory* dvojdielný článek *Historie firmy C. Lorenz v Hořejším Vrchlabí*.

Mgr. Olga Hájková (knihovnice) publikovala v časopise *Krkonoše – Jizerské hory* článek *Tajemství javornické hájovny*.

Blanka Zázvorková (vedoucí muzea) přispívala do rubriky *Muzejní okénko* v městském zpravodaji *Puls*. Koordinovala probíhající projekty a práci na výstupech jako jsou CD a DVD *Krkonošské písně a Krkonošské tance*, či model města Vrchlabí. Je členkou kulturní komise města Vrchlabí, muzejní rady KM Jilemnice, krajské sekce Asociace muzeí a galerií. Podílela se též na zpravodajských vstupech Českého rozhlasu.

Mediální prezentace muzea:

Tak jako v minulých letech byly informace o dění v muzeu (pozvánky na akce, tiskové zprávy) distribuovány médiím a na webové stránky muzea prostřednictvím odd. propagace Správy KRNAP a prostřednictvím facebooku muzea (publikování krátkých zpráv, zodpovídání badatelských dotazů apod.). Pokračovala spolupráce pracovníků muzea s Českým rozhlasem Hradec Králové a regionálním tiskem. Rozhojnila se také komunikace muzea s veřejností na stránkách Facebooku a v pravidelné rubrice *Muzejní okénko* v městském zpravodaji *Puls*.

Další aktivity odborných pracovníků:

V roce 2019 zodpověděli odborní pracovníci muzea (bez knihovny) 116 badatelských dotazů a knihovna realizovala 463 výpůjček. Mezi nejčastější žádosti patřilo, vedle požadavků na literaturu, vyhledávání historických fotografií soukromým i právníckým osobám, dále konzultace při přípravě bakalářských a diplomových prací.

Krkonošské muzeum Jilemnice

Pokračuje intenzivní spolupráce s médii, zejména s Českým rozhlasem Hradec Králové, který zveřejnil řadu pozvánek a reportáží z dění v KM Jilemnice. Obdobně je činnost muzea prezentována na stránkách *Krkonošského deníku*.

Bc. David Ulrich na stránkách časopisu *Krkonoše a Jizerské hory* informoval o dění v muzeu:

Velká válka v Jilemnici, 2/2019, Zapomenutá řemesla v Jilemnici, 5/2019; Kouzlo výšivky, 6/2019; Historické šaty v KM Jilemnice, 7/2019; Nové expozice v Jilemnici, 9/2019; 13 autorů známkové tvorby, 10/2019; Ej, noviny převeselý, 12/2019.

Mgr. Martin Witkowski: Stavebněhistorický průzkum poloroubeného domu č. p. 5. v Horních Štěpanicích. Elaborát uložen na NPÚ ÚOP v Liberci.

130 let organizované turistiky v Jilemnici – brožura vydaná ve spolupráci s IC Jilemnice, PaedDr. J. Luštincem. KMJ poskytlo historické fotografie.

Kalendář Rudolf Kazda Jilemnice 2020 – vydal Jilemnický okrašlovací spolek. KMJ poskytlo historické fotografie a archivní materiál.

Pracovníci Krkonošského muzea v Jilemnici v roce 2017 vyřídili 62 badatelských návštěv a dotazů, půjčili 36 knih a publikací.

Pro potřeby výstavní činnosti uskutečnili 12 zápůjček a 25 výpůjček.

Památník zapadlých vlastenců Paseky nad Jizerou

Andrea Bariaková připravila mimo půdu Památníku dvě přednášky: 14. 11. ve Vilémově *Kronikáři dříve a dnes* pro důchodce z Pasek a Vilémova. 6. 12. v DDM Rokytnice nad Jizerou – *Vánoce po staru*. Dále poskytla konzultace a zpřístupnila sbírku či archiv muzea 10 badatelům.

Sbírky

Krkonošské muzeum Vrchlabí

Za rok 2019 se sbírka KMV rozrostla kvůli krizové finanční situaci Správy KRNAP a nouzovému režimu hospodaření o pouhých 49 přírůstkových čísel sbírkových předmětů (bez knihovního sbírkového fondu). Nejpočetnější je soubor fotografií, které však přešly do sbírek z jiných pracovišť Správy KRNAP. Kartové záznamy sbírkových předmětů jsou průběžně digitalizovány (k 31. 12. 2019 je zdigitalizováno 31 330 záznamů v programu Bach a 3 853 v knihovním programu Tritius). Postupně jsou doplňovány a aktualizovány webové aplikace

on-line katalog Vademecum a Tritius, které zpřístupňují sbírky KMV na internetu široké veřejnosti. Ke konci roku je online dostupných 25 770 evidenčních čísel.

V souladu s muzejním zákonem bylo v roce 2019 zrevidováno 8 134 ev. čísel sbírkových předmětů (bez sbírkové části knižního fondu). 98 sbírkových předmětů bylo odborně ošetřeno v konzervátorské dílně KMV. Pro potřeby výstavy obrazů J. Šmída bylo vyčištěno 60 obrazů v majetku jeho vdovy. V dílně KM Vrchlabí bylo ošetřeno ještě 6 evidenčních čísel pro KM v Jilemnici a 14 e. č. pro Památník zapadlých vlastenců v Pasekách. V souvislosti s výstavní činností prošlo 112 dalších předmětů (60 e. č.) základním čištěním a rekonzervací.

KMV zapůjčilo v roce 2019 ze svých sbírek celkem 162 exponátů. Pro své výstavy si vypůjčilo 108 předmětů.

Krkonošské muzeum Jilemnice

Dokončena byla digitalizace sbírkových fondů z projektu *Zvýšení ochrany a zpřístupnění sbírkových fondů Krkonošského muzea – Jilemnice*. Nedostatek financí ovlivnil nákupy a restaurování. Externím restaurováním prošly 3 kusy chladných zbraní a 1 střešní okapní váza, konzervátorský zásah neminul betlém Františka Petráka a řadu dalších předmětů. Do sbírek přibýlo 111 přírůstkových čísel, tedy 160 předmětů. K nejzajímavějším patří kresba *Paseka* od Františka Kavána z 90. let 19. století, smaltovaný městský znak Jilemnice z 50. let 20. století a vývěsní štít likérky Jana D. Honců z Horních Štěpanic.

Památník zapadlých vlastenců Paseky nad Jizerou

Sbírka PZV se v roce 2019 rozšířila o 31 sbírkových předmětů různého charakteru, vesměs ze starých nezpracovaných fondů. Stejný počet evidenčních čísel byl nově inventarizován. K 31. 12. 2019 tak dosáhl celkový počet evidenčních čísel 1 682, z nichž 1 571 má svůj obrazový digitální záznam a 1 107 elektronickou katalogizaci. Roční periodickou inventarizací prošlo 169 sbírkových předmětů. Za výstavními účely si PZV vypůjčil od jiných institucí 75 sbírkových předmětů a naopak nezapůjčil žádné, jelikož sbírky jsou v provizorním depozitáři v Rokytnici.

Knihovny Krkonošského muzea

Krkonošské muzeum Vrchlabí

Knihovna KMV (e. č. 4003 dle knihovního zákona) spravuje k 31. 12. 2019 40 699 knihovních jednotek (knih a časopisů). V roce 2019 byla doplněna o 334 přírůstků zařazených do sbírkového fondu regionální literatury (akvizice z nové literatury, z odpisových fondů jiných knihoven, z darů) nebo do nesbírkového odborného fondu (akvizice koupí, výměnou časopisů za sborník *Opera Corcontica*). Záznamy o nových akvizicích jsou průběžně digitalizovány v programu Clavius, aktualizovány a nově doplňovány jsou záznamy také do Souborného katalogu Národní knihovny ČR. Bylo realizováno 463 knižních výpůjček, z toho 104 absenčních. V rámci meziknihovní výpůjční služby bylo zprostředkováno 22 výpůjček. V knihovně je registrováno 225 uživatelů včetně 10 pracovníků muzea. Mimoto zajišťovala knihovna distribuci sborníku Správy KRNAP *Opera Corcontica* a rozesílání povinných výtisků Správy KRNAP.

V rámci regionálního sbírkového fondu knihovny bylo nově evidováno 62 př. č. sbírkových předmětů, 5 058 položek sbírkového fondu prošlo revizí v rámci předání knihovny L. Vejnarovou O. Hájkové. Muzejní knihovna se podílí na projektu *Česká knihovna*.

Krkonošské muzeum Jilemnice

Knihovna KMJ spravuje k 31. 12. 2019 5 988 knihovních jednotek, přičemž roční přírůstek činí 13 jednotek. Počet registrovaných uživatelů knihovny činil 14, z toho 5 zaměstnanců muzea. Absenčních výpůjček bylo realizováno 33.

Památník zapadlých vlastenců

Knihovna Památníku zapadlých vlastenců se v roce 2019 rozrostla o 1 knihovní jednotku a celkem jich tak spravuje 121.

Projekty

Krkonošské muzeum Vrchlabí

Boleslavc – Vrchlabí – aktivní přeshraniční spolupráce muzeí, program OPDS ČR-PR II, CZ.11.4.120/0.0/0.0/15_006/0000086

Realizace přeshraničního projektu s partnerským Muzeem Ceramiki v polském Boleslavci vstoupila do závěrečného roku.

V polovině měsíce února jsme přivezli zpět z Muzea Ceramiki naši výstavu o zimních sportech. Další výměnnou výstavou byla podzimní přehlídka fotografií členů polského fotoklubu Camera pod názvem *Nejen Krkonoše* a výstava *Vrchlabí – Boleslawiec* představující nový 3D model Vrchlabí z doby kolem roku 1850 a model partnerského města Boleslawiec, které proběhly ve čtyřech historických domcích ve Vrchlabí.

V rámci projektu byly pořádány tradiční akce pro veřejnost – Masopust, Velikonoce, oslava Svatého Jána, Dožínky a vánoční jarmark. Na dvou posledně jmenovaných akcích byly pokřtěny dva výstupy projektu a to CD *Krkonošských písní* a výukové DVD *Krkonošských tanců*. Expozice na historických domcích byly vybaveny audioprůvodci s cizojazyčnými verzemi průvodního textu po expozicích. Jazykové mutace – angličtina, němčina a polština. Nový 3D model města Vrchlabí byl instalován v měsíci září a zároveň byl vydán propagační letáček s krátkým textem o modelu a Vrchlabí. Výstavní místnost s modelem byla doplněno obrazovkou na promítání prezentací a filmů.

Zvýšení ochrany a zpřístupnění sbírkových fondů Krkonošského muzea Vrchlabí, program IROP, CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_026/0001696

Dlouho připravovaný projekt rekonstrukce hlavní budovy vrchlabského muzea, augustiniánského kláštera se začal uskutečňovat. V srpnu bylo vypsáno výběrové řízení na dodavatele stavebních prací a vybrána byla firma Metrostav. Na realizaci má firma 18 měsíců, včetně zkušebního provozu.

Depozitář Krkonošského muzea – I. etapa – rekonstrukce, program IROP, CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_026/0001723

Depozitář Krkonošského muzea – II. etapa – nový objekt, program IROP, CZ.06.3.33/0.0/0.0/17_099/0007274

Oba projekty probíhají současně, výběrové řízení bylo vypsáno v březnu a soutěž vyhrála vrchlabská firma STAS, která od září začala s pracemi na obou budovách budoucího nového depozitáře muzea zároveň.

Celé přízemí stávajícího objektu čp. 437 v Hořejším Vrchlabí je určeno pro práci se sbírkami – prostor pro příjem nových sbírkových předmětů, jejich očistu, první konzervační zásahy. Je zde i digitalizační pracoviště. V patře rekonstruované stávající budovy bude kromě depozitárních prostor také badatelna s internetovým připojením a přístupem do databáze zpracovaných sbírkových předmětů a zázemí pro kurátory sbírek.

Další depozitární prostory budou umístěny v nové přístavbě. Ty jsou určeny pro rozměrnější sbírkové předměty a depozitáře jsou zde členěny také podle materiálu jednotlivých předmětů.

Díky mírné letošní zimě mohly venkovní práce na staveništi probíhat podle harmonogramu prací bez velkých přerušení. Stavba má být dokončena v únoru roku 2021.

Krkonošské muzeum Jilemnice

Zvýšení ochrany a zpřístupnění sbírkových fondů Krkonošského muzea – Jilemnice, program IROP, CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_026/0001704

V posledním roce trvání projektu byla dokončena digitalizace celého sbírkového fondu Krkonošského muzea v Jilemnici, nafoceno a naskenováno bylo po dobu celého projektu cca 13 300 evidenčních čísel sbírkových předmětů. Zdigitalizované záznamy byly zpřístupněny badatelům i ostatním zájemcům prostřednictvím on-line katalogu sbírek Vademecum na webových stránkách Správy KRMAP.

NÁVŠTĚVNOST KRKONOŠSKÝCH MUZEÍ V ROCE 2019

počet návštěvníků	celkem	platí cí	neplat ící	vstup né celé	vstup né snížené	vstup né rodinné
Krkonošské muzeum Vrchlabí – klášter * a čtyři historické domky	11 014	9 090	1 924	2 702	4 284	2 104
Krkonošské muzeum Jilemnice	19 681	14 733	4 948	2 999	9 066	2 668
Památník zapadlých vlastenců Paseky nad Jizerou	5 347	3 844	1 503	1 376	2 312	190
Expozice Šindelka Harrachov	8 299	7 340	959	3 257	4 093	1 884

* Redukovaná otevírací doba: Expoziční a výstavní prostory v klášteře byly celý rok uzavřeny.

8. FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ SPRÁVY KRNAP

Rozbory hospodaření lze nalézt ve speciální příloze Ročenky.

9. KONTAKTY, ADRESY

Správa Krkonošského národního parku Dobrovského 3 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 111 (ústředna)	Hlavní informační centrum náměstí Míru čp. 223 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 761, 499 421 474
Informační středisko 543 51 Špindlerův Mlýn tel.: 499 493 228	Informační středisko 512 46 Harrachov tel.: 481 529 118
Informační středisko 542 21 Pec pod Sněžkou tel.: 499 896 213	Krkonošské muzeum náměstí Míru 224 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 761, 499 421 474
Krkonošské muzeum Památník zapadlých vlastenců 512 47 Paseky nad Jizerou tel.: 481 523 609	Krkonošské muzeum Husova 213 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 708
Expozice Šindelka 512 46 Harrachov tel.: 481 528 310	Krkonošské muzeum Zámek 1 514 01 Jilemnice tel.: 481 543 041
Záchranná stanice pro handicapované živočichy Dobrovského 3 543 01 Vrchlabí tel.: 499 456 769	Územní pracoviště Harrachov 512 46 Harrachov 325 tel.: 481 528 105
Územní pracoviště Špindlerův Mlýn 543 51 Špindlerův Mlýn 275 tel.: 499 433 175	Územní pracoviště Černý Důl 543 44 Černý Důl 58 tel.: 499 440 420
Územní pracoviště Rezek 512 38 Vítkovice v Krkonoších 176 tel.: 481 582 723	Územní pracoviště Horní Maršov 542 26 Horní Maršov 111 tel.: 499 871 102
Územní pracoviště Pec pod Sněžkou 542 21 Pec pod Sněžkou 145 tel.: 499 896 214	

ROČENKA

Správy Krkonošského národního parku 2019

Připravil kolektiv autorů Správy KRNAP

Redakce: Mgr. Radek Drahný, MBA

Vydala: Správa KRNAP, Vrchlabí v roce 2020